ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4454 13/26 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1900 ՈՒՐԲԱԹ 2 ՐԷՃԷՊ 1318 ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4454

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրն.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

ՄԵՐ ՎԱՐԴԱՊԵՏԸ

ԱՐԱԲԿԻՐ, 16 Սեպտ.

Գեր. Մուշեղ Վարդապետի նկատմամբ տեղական թերթի մը հրատարակած յօդուածի մը առթիւ հետեւեալ գրութիւնը ստացած ենք զոր անկողմնակալութեամբ կը հրատարակենք.

Պոլսական թերթի մը «Ազգ. Նոթեր» խմբագրականին մէջ կարդացինք վերջերս Երուսաղէմէն և Արմաշէն գաւառները ղրկուած նորընծայ Առաջնորդներուն և Առաջնորդ Տեղապահներուն վրայ ընդհանուր տեսութիւն մը, ուր՝ ի մէջ այլոց՝ Արաբկիրի Առաջնորդ Գեր. Տ. Մուշեղ Ծ. Վարդապետի նկատմամբ ալ խօսող բաժին մը կար։ Մուշեղ վարդապետի շուրջ երեք տարիէ ի վեր Առաջնորդ-Տեղապահութեամբ և Առաջնորդութեամբ վարած պաշտօնին օգտակարութիւնը անուրանալի է ամէնուս համար։ Արաբկիր իր անցեալին մէջ փորձ եպիսկոպոս-առաջնորդներ ունեցած է, ժողովրդեան տնտեսական մէկ բարւոք վիճակին մէջ։ Անոնց՝ որոնք իրենց պաշտօնավարութեան ընթացքին մէջ յիշատակելի գործ մը թողած են, ժողովուրդը անհուն երախտագիտութեամբ կը վերաբերի։ Զմոռնանք ըսելու որ, որչափ որ Մուշեղ վարդապետ կը յիշատակուի իբր Առաջն. Արաբկիրի, միեւնոյն ժամանակ, Պատրիարքարանի մասնաւոր կարգադրութիւններու բերմամբ՝ ժամանակաւոր պաշտօններ ալ ունեցաւ Մալաթիոյ և Ակնայ համար, և այս վերջինին գործերը ըստ արժանոյն օգտակարապէս վարեց տարւոյ մը չափ և մխիթարութիւններ հայթայթեց նոյն ժողովրդեան ալ, ինչպէս կը հաստատեն Ակնէն հասած պաշտօնական և անպաշտօն գրութիւնները։

Անուրանալի է, թէ երբ վիճակիս Առաջնորդ-Տեղապահ եկաւ Գեր. Տ. Մուշեղ Ծ. վարդապետ (1897 նոյ. 4) Առաջնորդարանը լոկ շէնքին անունով կը յիշուէր, ու այդ միջոցներուն մեր թեմը զուրկ իր արժանաւոր գլուխէն, կը քալէր ըստ բախտի, երբ քաղաքիս պատուաւոր և ազդեցիկ դասակարգէն Մարտիրոս էֆէնտի Այճեան, չէր զլանար ազգ. գործերու հոգերը ստանձնել ու աշխատիլ ազգային մատակարարութեան գործը կանոնաւորութեան մէջ պահելու։ Գեր. Մուշեղ վարդապետի առաջնորդական գործառնութեանց ձեռնարկելու պահուն, ո՛չ ժողով և ոչ ալ ժողովական անհատ մը կը գտնուէր, այս անկերպարան կացութիւնը, սկսնակ առաջնորդ-Տեղապահը չվհատեցուց, այլ ընդհակառակը ինքը՝ աննկուն խանդով փարեցաւ իր գործին, և սուղ ժամանակի մէջ, հակառակ երիտասարդ և անփորձ մեր տեղապահին հանդէպ մեր ունեցած առաջին կասկածներուն, փորձառու կամ այսպէս ըսենք, գաւառներու մէջ երկարատեւ պաշտօնավարող Առաջնորդներու պէս կազմակերպեց և կանոնաւորեց վիճակին պատկանած ժողովները, որչափ որ հնարաւոր կ'ըլլէին միջավայրն ու միջոցները։

Նախորդ Առաջնորդին անունը անմոռանալի պահելու յիշատակներն են։ Ազգային շատ մը կալուածներու մէջ, հոյակապ Առաջնորդարանը, օրիորդաց վարժարանը, ջրաղացքը, եւայլն, որոնք իրեն ջանքով և թելադրութեամբ կառուցուած են. բայց այն ատեն բարոյական ու կրօնական զարգացման մը համար բան մը չէր եղած ժողովուրդին համար։ Հիմա ամէն զգայուն անհատ, իմ հետ գիտած են թէ Մուշեղ վարդապետ էականապէս ժողովրդեան բարոյական ու կրօնական սկզբանց վրայ հիմնուած շէնքը ուզեց կառուցանել, տիպար վարդապետի մը ձիրքերով օժտուած, տքնելով ու քարոզելով եկեղեցիի բեմէն, առաջնորդարանի ատեանէն, և ամէ՛ն տեղ՝ ուր նիստ ու կաց ունեցաւ, ըսել կ'ուզեմ, իր միտքը դրաւ ուղղակի ժողովրդեան բարոյական բարձրացման գործին վրայ. այս է Մուշեղ վարդապետի օգտակարութեանց չեշտուած կողմերէն մէկը։ Նիւթական շէնքերու կանգուն վկայութիւնը, որ յիշել կու տայ նախորդ Առաջնորդի մը պաշտօնավարութիւնը, այնչափ օգտակար չի համարուիր, որչափ Առաջնորդի մը ներկայութիւնը, որ ժողովրդեան բարոյական կազմակերպութեանը կը տքնի, և իր վիճակայիններուն կը ներշնչէ ընկերական փոխադարձ պարտքի ու իրաւունքի գաղափարները, որմէ՝ համայնքի մը կենցաղը, բարքն ու վարքը, յարաբերութիւնն ու վերաբերութիւնը ճշդուած՝ իր սահմանին մէջ, ժողովուրդ մը տակաւ կը բարձրանայ բարոյապէս և կը հասնի առաքինութեան այն աստիճանին, ուր տրամադիր կ'ըլլայ քրիստոնեայ ժողովուրդի մը պարտաւորութիւնները անվթար կատարելու։ Այս եղած է միտ աշխատութեան անբաղդատելի գերակշռութիւնը, զոր Մուշեղ վարդապետ ունեցաւ իր նախորդներուն վրայ։

Մուշեղ վարդապետ իբրեւ Առաջնորդ Արաբկիրու, իր պաշտօնավարութենէն սկսեալ, ցարդ չէ ունեցած հակառակ կուսակցութիւն մը իր դէմ, ընդվզող իր ըրած կարգադրութիւններուն, և ցոյց տուած օգտակար ձեռնարկութիւններուն։ Ժողովուրդը իր բոլոր դաս-կարգերուն մէջ, անհունապէս կը սիրէ զինքը, և փոխադարձաբար, իբր հայր և եղբայր կը սիրէ ինքն ալ զանոնք. ամբողջ ժողովրդեան միանգամայն խաղաղ ու բարեացակամ վերաբերումը դէպի իր Առաջնորդը, երբեք չէր տեսնուած ուրիշներու համար Արաբկիրի մէջ։ Այս է ահա այն մեծ գաղտնիքը, որ նախանձելի ըրած է Արաբկիրի վիճակը մօտակայ քաղաքներուն, Ակնայ, Խարբերդի, Չմշկածագի, եւայլնի բնակիչներուն, որոնք այցելաբար հանդիպելով Առաջնորդարանս, սրտի գոհունակութեամբ կը մեկնէին, գոհ եղած տնօրինութիւններէն, և տեղական գործերու մէջ ցուցուած վարչագիտութենէն, յայտարարելով իսկ, թէ Արաբկիրցիք բարեբախտ են, որչափ ատեն Մուշեղ վարդապետը իրենց Առաջնորդ ունին. ինչ որ արդէն բոլոր Արաբկիրցիներուս հաւատքը եղած է։

Իրաց այս վիճակին մէջ հարցուի թերեւս, թէ ինչո՞ւ ուրեմն կը հրաժարի Մուշեղ վարդապետ և ի՛նչ չարժառիթ դրդած է զինք՝ հազիւ սաղմնային գրութեան մը հասուցած տեղական կրթական, եկեղեցական, բարեսիրական եւայլն գործերը, ջերմապէս սիրած ու սիրուած հօտէ մը բաժնուիլ։ Մենք չենք հաւատար խօսքին, թէ Մուշեղ Վարդապետ թողու Արաբկիրը. մանաւանդ ես, պաշտօնովս տեղեակ ըլլալով այս խնդրոյ առթիւ եղած բոլոր իրադարձութիւններուն, կը հաստատեմ, թէ այդ հրաժարական իր ձեռքին մէջ, պարզապէս միջոց մըն է որ Պատրիարքարանը գոհացում տայ քանի մը խնդիրներու, որոնց իրական արդիւնաբերութիւնը պիտի սահմանէ իր գործունէութեան ասպարէզը և ամրապնդէ ժողովրդին վրայ ունեցած ազդեցութիւնը։

Ու երբ այսպէսով մենք կ'ուրուագրենք հրաժարականի մը ներքին կողմը, միեւնոյն ժամանակ հերքած կ'ըլլանք, կարծեմ, այն չարամիտ խծբծանքները, որոնք մասնաւոր դիտումներով, մեր Առաջնորդին կողմէն տրուած հրաժարականի մը մէջ անկարողութեան կամ անյաջողութեան պէս բաներ մը մոցնել կ'ուզեն։

Մուշեղ Վարդապետի Առաջնորդութիւնը պիտի կրնանք ըսել թէ, կարծեցեալ փորձառուներու պաշտօնավարութենէն շատ աւելին արժած է մեր թեմին համար. զէթ այս է բոլոր ժողովուրդին համոզումը։ Իսկ անոնք, որոնք փորձառու կը յորջորջուին՝ նոյն թերթին կողմէ, վստահ եղիք, որ՝ մօտէն քննուած ատեն, այդ Առաջնորդները իրենց անունովը միայն կ'ապրին, պահանջուած և կոչուած պաշտօնին անուանականաբար կը վերաբերին. և պաշտօնավարած են և կամ կը պաշտօնավարեն իբրեւ Առաջնորդութեան արտաքին կեղեւը, ազգային այս կամ այն կուսակցութեանց խաղալիք դարձած։

Երկրորդ կէտը այդ չարամիտ ակնարկութիւններուն սա է, իբր թէ Մուշեղ Վարդապետ «կը ստիպուի թողուլ իր փոքրիկ վիճակը և Կ. Պոլիս դառնալ»։ Մուշեղ Վարդապետ եթէ կը ստիպուի իր վիճակը թողուլ, նոյն իսկ այդ ակամայ ստիպումին մէջ, ինքը չէ ունեցած Պոլիս դառնալու գաղափարը, այլ ընդհակառակը իր տուած հրաժարականին մէջ չեշտուած է երկիցս այդօրինակ գաղափար մը չունենալը, ու խնդրած, որ գաւառներու նոյն իսկ ամէնէն հեռաւոր անկիւններուն վրայ տեղ մը որոշուի իրեն, ուր պիտի երթայ յօժարակամ։ Բայց արդէն Վիճակիս Գաւառ. Ժողովը, մասնաւոր պաշտօնագրով խնդրած է Պատրիարքարանէն, որ մերժուի Մուշեղ Վարդապետին հրաժարականը։ Ու երբ դեռ հրաժարականի խնդիր չկար մէջտեղը, Վիճակիս Գաւառ. Ընդհ. Ժողովը, լրջօրէն գնահատած իր Առաջնորդին անշահասիրութիւնը և ժողովրդեան օգտին համար իր ունեցած զոհողութեան ոգին, միաձայնութեամբ որոշեց դիմում ընել Պատրիարքարանի, և մատնանիշ ընել իր Առաջնորդին երկրին օգտին համար ունեցած հաւատարմական զգացումներն ու գործերը։ Ու դիմեց ալ, երբ անդին ուրիշ վիճակներէ փորձառու կամ անփորձ առաջնորդներու կամ տեղապահներու մասին բողոքներ կը կարդայինք օրաթերթերու մէջ։

Չեմ յիշեր թէ որ թուոյն մէջ էր, անգամ մըն ալ Մուշեղ վարդապետ երբ Պոլիս կը գտնուէր ուրիշ օրաթերթ մըն ալ էբբը մը նետած էր ըսելով թէ «Արաբկիրցին թող իր գլխուն ճարը նայի, և Պատրիարքարանէն նոր Տեղապահ մը խնդրէ, եւայլն։» Այդ օրինակ խօսքեր, իբր թուղթի խաղ կը մնան, ու իրողութիւնները ամէնէն ազդեցիկ պատասխանը, ու զօրաւոր ապտակը կ'ըլլան անանկներուն համար, որոնք՝ նոյնիսկ հանրային խնդիրներու մէջ իրենց կոյր դատողութիւններուն կռթնած, նենգոտ նախապաշարումներու թելը կը մանեն։

Առանց ուրիշ տեղեր թափթափելու, մենք մեր Առաջնորդին նկատմամբ կրնանք ըսել, թէ պէտք չունէր, գաւառական երկարատեւ պաշտօնավարող Առաջնորդներու փորձառութեան։ Ատոնց 10էն 9ը ապիկար, կոչման անարժան, խօսելու, քարոզելու պաշարէն ու կարողութենէն զուրկ են, ու մենք հնամի և զառամած տիպար-առաջնորդներու վրայ փորձառութեան մէկ խոշոր գիծը չենք կրցած տեսնել քանի որ անոնք իրենց գործունէութեան ասպարէզին մէջ, չեն կրցած իրենց խնամքին յանձնուած ժողովրդեան կրթական և եկեղեցական պէտքերուն գոհացում տալ։ Փորձառութիւնը ոչ տարիքին մէջն է, և ոչ երկարատեւ պաշտօնավարութեան, այլ մանաւանդ կատարած գործերուն մէջ։ Ամէն ուշադիր և շրջահայեաց անձ, գործի ալ տհարին և արդեանց մէջ հետեւութիւնները տեսնելով կ'ընտելանայ անոնց և կը շինէ իր փորձառութիւնը ամենակարճ ժամանակի մէջ. և այդ կարողութիւնը չի պակսիր մեր Առաջնորդին։ Ո՞վ խղճմտութիւնը պիտի ունենար, Մուշեղ Վարդապետը ղրկել Խարբերդու Առաջնորդին քով, որ շատ երկար տարիներէ ի վեր կը պաշտօնավարէ, փորձառութիւն առնելու համար անկէ, որ արդէն ինքնին խոշոր զերօ մըն է։ Գ. Գ.

ՏԵՍԱԿԱՆՆ ՈՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆԸ

Որ և իցէ գիտական կամ արուեստական վախճանի մը հասնելու համար, մարդս անհրաժեշտ պէտք ունի նախապէս անոր պայմանները սերտելու և ապա ի գործ դնելու. առաջին անգամ ստացական կրթութեան շրջանէ մը անցնելու հարկը ընդհանուր օրէնք մըն է, որ ամէն ձեռնարկի մէջ, ամէնուս վրայ կը ծանրանայ հաւասարապէս։ Փայլուն գործնական ասպարէզի մը ժամերը գրեթէ միշտ կանխուած են դպրոցական հայեցողական երկար վայրկեաններով։ Տեսականը՝ կարեւորութեամբ նուազ ըլլալով քան գործնականը՝ չի կորսնցներ սակայն իր արժէքը որ կը մնայ միշտ անժխտելի, կեանքի բոլոր վիճակներուն մէջ։ Ոչ ոք առանց տեսական կրթութիւն առնելու կրնայ ըլլալ գործնական մարդ։ Տեսականը օգտակար է որովհետեւ ապրուած անցեալի մը սուղ փորձառութիւնը, անթիւ ձախողուածներու և յաջողութեանց համադրական պատկերը կը ներկայացնէ։ Մարդ առանց տեսական հմտութեան՝ գործնականի ձեռնարկած ատեն պիտի հարկադրուէր իր կեանքին մեծագոյն մասը և գուցէ ամբողջը զոհել ձեռք բերելու համար ստոյգ յաջողութիւն մը։ Անհարկի է անշուշտ սոյնօրինակ երկար փորձառութիւն մը՝ երբ աչքերնուս առջեւ ունինք ուրիշներու փորձերովը հաստատուած տեսական մը, որուն վրայ՝ սակաւաժամանակեայ ուսողութեամբ՝ կրնանք մթերել կարեւոր հմտութիւն։

Ուրեմն ընդունինք թէ ըստ ինքեան կարեւոր է տեսականը, որ անհետացող սերունդներու գիտական և արուեստական գործունէութիւնը կը համառօտէ մեզի և որ բերանացի կամ գրաւոր աւանդութեամբ մը՝ մարդկային ազգի յառաջագոյն աշխատութիւններուն կը տեղեկացնէ մեզ, բայց միեւնոյն ատեն փութանք խոստովանիլ թէ առանց գործնականին ամուլ, անօգուտ և իսպառ անկարող կ'ըլլայ ան։ Առանց գործնականի աջակցութեան, արդարեւ տեսականը կը նմանի հովէն դիպուածով ժայռերու մէջ նետուած ցորենահատի մը, որ չի բուսնիր, չի բողբոջիր՝ չունենալով ոչինչ պատրաստ իր աճումին նպաստելու։ Դարձեալ, երբ տեսականին խորին ծանօթութիւնն ալ ունենալնէս յետոյ շատ կարճ ժամանակի մը համար միայն կը ձեռնարկենք արուեստի մը կամ գիտութեան մը գործնականին, այս վերջինին ասուպական փայլումը աւելի վնասաբեր կ'ըլլայ, նման մութ ու գորշ ամպերու մէջ յանկարծապէս շողացող փայլակին՝ որ իր անցքէն յետոյ խաւարը աւելի կը սաստկացնէ։ Հակիրճ. գործնականը տեսականին կատարելութիւնը՝ ամբողջաբար պայմանն է։— Արուեստին՝ և ա՛լ աւելի գրական ճիւղաւորումներու մէջ, գործնական կրթութեան ընձեռած օգուտները վերցուցած են շատ մը դժուարութիւններ։ Լոկ տաղաչափական կանոններու անթերի ուսումը երբեք չկրցաւ ստեղծել ճշմարիտ բանաստեղծ մը. ու բնաւ չյիշուիր պերճախօս մը որ մի միայն հռետորական արուեստին պարտի իր տաղանդին բոլոր բարձրութիւնը։ Գրական արուեստին մէջ ստուգիւ այս ճշմարտութիւնը իր ամէնէն ապահով արդարացումը կը գտնէ. երկ մը ուսումնասիրութեան առարկայ ընելու, խնդրի մը վրայ խորհրդածելու և կամ նիւթ մը կանոնաւորապէս ընդլայնելու համար հարկաւորաբար կը պահանջուի գաղափարներու առատութիւն և կարգաւորութիւն, ոճի ճշդութիւն, գրական նրբութիւններու և քերականական համաձայնութիւններու անթերի ճանաչում։ Բայց այս անխուսափելի պահանջներուն շատ անգամ յարուցած դժուարութեանց հանդուրժելու համար՝ պէտք է ունենալ երկարօրէի համբերութիւն գրուածքին վրայէն «քսան անգամ անցնելու, յաճախագոյնս ջնջելու և քիչ անգամ միայն աւելցնելու», լեզուի յստակութիւնը, բառերու ճշգրտութիւնը և դարձուածներու անուշութիւնը կիրթ ճաշակով մը հոգալու, մէկ խօսքով՝ ճըշմարտապէս գործնական ոգի մը ստեղծելու մեր մէջ։

Նոյն բանը կարելի է ըսել օրինապահութեան մասին։ Ընդհանրութեան մը մէջ մեծամասնութիւնը կը դժգոհի ընկերական կանոններու ճնշիչ ազդեցութենէն, որովհետեւ ատոնցմով իր բնազդական դէշ դրդումները և իրեն սիրելի երեւցած յոռի յօժարութիւնները կը պրկուին։ Սակայն երբ մեր բնութեան՝ օրէնքներուն հանդէպ ունեցած հակընդդէմ ընթացքը չէզոքացնենք ունակութեամբ՝ այսինքն գործնապէս նախաւորութիւն տալով օրինաւորին, և մեր բնութիւնը կերպաւորելով անոր հետ՝ կաղապարենք զայն օրինաւորութեան վրայ, այն ատեն տակաւ տանելի կը դառնայ խիստ կանոններու նախապէս անտանելի երեւցած լուծը, ունակութիւնը մեր մէջ հետզհետէ կը պատրաստէ օրէնքի յարգանքը։ «Շարունակական վարժութեամբ կարգապահութիւնը իւրացնելէ վերջ՝ ա՛լ մեզի համար երկրորդ բնութիւն մը կ'ըլլայ ան», կ'ըսէ Սմայլս։ Եթէ կայ մեր բնութեան մէջ դէպ ի կանոնազանցութիւն միտող տարր մը, կա՛յ նաեւ զօրաւորագոյն ազդակ մը դէպ ի կանոնապահութիւն առաջնորդող ազդակ մը՝ օրէնքին ունակութիւնն է այն։ Այս ունակութիւնը սեփականելէ վերջ՝ կը կազմուի մեր մէջ ճշդապահութիւնը, ուղղադատութիւնը, կամ կերպով մը գիտակցութիւնը, որ իր անդիմադրելի հեղինակութեամբ խորշելի կ'ընէ ամէն անհոգութիւն, սխալ և զեղծում, և ունակութեան ծնունդ տուած գիտակցութեան շնորհիւ զօրեղապէս կ'իշխենք մեր իսկ անձին վրայ, ու «մեծ բանը այն է որ մարդ իր վրայ իշխել գիտնայ։»

Բայց գործնականին առաւելութիւնները աւելի ակներեւ կը ցոլան մարդուս բարքին մէջ։ Եւ զարմանալի չէ այս, վասն զի բնութեան մէջ կան օրէնքներ, որոնք՝ թէպէտ տարբեր ձեւերու տակ՝ անխտիր կը պատշաճին կեանքը կազմող բոլոր երեւոյթներուն։ Բարիին տեսականն ու գործնականն ալ նոյն համեմատութիւնը ունին իրարու վերաբերութեամբ։ Այն անձը որ պարտաւորութեան անթերի ծանօթութիւնը ստանալէ յետոյ՝ չի սպասեր զայն գործնականապէս ալ կատարելու՝ կատարելութեան տիպարն է, քրիստոնէական բարոյականի ոգին կը խորհրդանշէ։ Արդարեւ առանց գործնական ապացոյցի՝ կրօնական կամ բարոյական սոսկ հմտութիւնները «ճշմարիտ առաքինութենէն կը հեռանան անմերձենալի կերպով։» Առաքեալը՝ մարդկային գործառնութիւններու ամենախորին գիտակցութեամբ մը գոչեց թէ «հաւատքը առանց գործի մեռած է։» Եթէ բաւական ըլլար միայն գիտնալը թէ ի՛նչ բանի մէջ կը կայանան բարի վարքը, պարզասիրութիւնը, բարեգթութիւնը, արիութիւնը և այլն, բոլոր մարդիկ անարատ կեանք մը պիտի ապրէին. իրարու օգնելու համար անսպառ պիտի պատրաստ ըլլային միշտ, որովհետեւ ամենուրեք անդադար կը քարոզուին առաքինութեան սկզբունքները, և գրեթէ ամէն մարդ՝ իր բանականութեան զօրութեան համեմատ՝ քիչ շատ կրնայ դատել թէ ինչ հիմերու վրայ կը հաստատուի առաքինութիւնը, կը ճանչնայ թէ ներգործելով կեանքին վրայ՝ ինչ ակնյայտ բարիքներ կը տարածէ իր շուրջը։ Ասկէ զատ, ամէն մարդ կարող է իր գիտակցութեան թելադրութեամբը առաջնորդուելով՝ որոշակի ճանչնալ ճշմարիտ բարին։ Իւրաքանչիւր ոք եթէ իր խղճին դրդումներուն անսայ անշահադէտ, և անկեղծօրէն վերաբերուի իրեն ներկայացող պարագային՝ ինքնիրեն համար կը պատրաստէ առաքինութեան անմոլար ուղին մը։ Բայց բազմազան պատճառներ և պարագաներ յաճախ մեզ պիտի հեռացնեն այդ ուղիղ ճամբէն. ծուլութիւնը՝ իր ստեղծած նորանոր՝ անհամար հրապոյրներովը, մոլութիւնը՝ իր պատրողութեամբը, վերջապէս մարմինը՝ իր բոլոր տկարութեամբը պիտի ազդեն մեր գործերուն վրայ։ Երբեմն, իրաւ, կամքի զօրաւոր ճիգով մը կրնանք ինքզինքնիս ժողվել և տէր ըլլալ մեր անձին, սակայն եթէ այդ ճիգը ստէպ չկրկնուի՝ շուտով կը գլորինք մոլութիւններու և անբարոյութեան անել վիհի մը մէջ։ Իսկ եթէ ընդհակառակը յաճախակի մարզանքներով վարժուինք առաքինութեան, եթէ գործնապէս ճանչնանք և գնահատենք անոր անբիծ գեղեցկութիւնը, ա՛լ պիտի չկրնանք ապրիլ առանց իրեն, և մեր մէջ ինքնին պիտի ծնի բարիին պէտքը, որ ընդհուպ գիտակցութեան մը խստութեամբ պիտի մերժելի ընէ մեզի՝ ամէն յոռի տրամադրութիւն։

Եզրակացնենք ուրեմն թէ բարքի մաքրութեան օրինակելի տիպար մը հանդիսանալու, առաքինութիւնը մեր վրայ անձնաւորելու համար կը պահանջուի մենէ երկու բան. հմտութիւն՝ եթէ կը ցանկանք գործել, գործ՝ եթէ հմտութիւն ունինք։ Անընդհատ առաքինութիւն գործելով է որ մարդ կ'ըլլայ առաքինի, ինչպէս միշտ մատենագրելով միայն կրնանք ըլլալ մատենագիր, կամ դարբնելով միայն կրնանք դառնալ դարբին. մտքի, սրտի և կամքի իրողութիւններուն մէջ հաւասարապէս խղճամիտ աշխատանքի մը ունակութիւնը միայն կրնայ նպաստել յաջողութեան։

Ջանա՛նք ուրեմն նախ սորվիլ ինչ որ ամէն բանի մէջ կը շինէ պատշաճութիւն, արդարութիւն և կանոն, յետոյ, և աւելի ի գործ դնել ինչ որ սորված ենք։ «Դարբնելով մարդ կ'ըլլայ դարբին», ճիշդ [illegible] այս առածին ոյժը։

Թօգաթ ՄԻՍԱՔ ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԱՐՁԱԳԱՆԳ ՌՈՒՍՃՈՒԳԷՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՄԸ Պ. ՄԱՍԵՀԻՆ

ՌՈՒՍՃՈՒԳ, 31 Սեպտ. 1900

Արեւելքի 4438 թուին մէջ «Լաւագոյն ճամբան» վերնագրով գրութիւնը կ'արժէ լուրջ քննութեան բովէ մը անցնելով՝ յարգելի թղթակից Պ. Մասեհին հասկցնել թէ՝ սխալ ճամբայ ըրած է ու լաւագոյն ճամբան չէ ընտրած, ինչ որ ընել պարտաւոր էր։ Նախ, Պ. Մասեհ փութկոտութեամբ կամ վարանումով՝ ասոր անոր բերանը գոցելու և միանգամ ընդ միշտ իր անարատութիւնը ապացուցանելու մարմաջով՝ ամենակտրուկ միջոցը գտած ըլլալ կարծած է ազնուութեամբ խնդրելով Դիւանէն որ «ինքզին-

---

—)(13)(—

ԺՈՐԺ ՓՐԱՏԵԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳՐԻՏ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԼՈՐՏ ՌԻՋՄՈՆՏԻ ՄԻԼԻՈՆՆԵՐԸ

Դ.

Ռաուլ քանիցս կարդաց այդ նամակը։ Իր անմեղութեան ապացոյցը, փայլուն ապացոյցը զոր կը փնտռէր, իր ձեռքերուն մէջ էր հիմա։ Հաւատա՞ր Կրաս Հօգրօբի խղճի խայթին, զղջումին։ Ի՞նչպէս կարելի է որ այդ գոռոզ ու սէգ աղջիկը տկարութեան, ընկճումի վայրկեան մը ունեցած էր այդ նամակը գրելու համար իր նշանածին, նամակ մը որ անուրանալի ապացոյց մըն է իր գործելիք ոճրին։ Ռաուլ երկար ատեն փնտռեց խնդրին լուծումը և վերջապէս գտաւ։ Կրաս ալ իրեն պէս դրան ետեւէն լսած էր Լորտ Ռիչմոնտի խօսքերը, որոնք զինքը կ'ամբաստանէին... Ու փորձած է գերագոյն պաղատանք մը ուղղել իրեն, բերան չտալու համար զինքը...

Ռաուլ անգութ տատամսումի մը մէջ էր հիմա։ Իր անմեղութեան ապացոյցը ձեռքին մէջն էր ու կը վարանէ՛ր ի նպաստ իր անձին գործածելու։ Կ'ըմբռնէր յոխորտ աղջկան սրտին մէջ մղուած պայքարը, երբ շունչը բռնելով ականջ դրած էր Լորտ Ռիչմոնտի խօսքերուն։ Ու այն ատեն էր որ իր յանդգնութիւնը կորսնցուցած էր, ինքզինքը կորստեան մատնուած տեսնելով։ Որովհետեւ Կրաս չէր հաւատար թէ Ռաուլ վայրկեան մը իսկ ուզէր լռել ոճրի մասին։ Իրաւ է թէ Ռաուլ յաւիտենական երախտապարտութիւն մը կը զգար տիկին Հօգրօբի նկատմամբ, բայց իր պատիւը չէր կրնար զոհել տիկին Հօգրօբի աղջկան պատիւը փրկելու համար։

Կրաս որ հպարտ ու գեղեցիկ էր միեւնոյն ատեն, սապէս կ'ենթադրէր.

—Ռաուլ զիս սիրած է և անշուշտ կը սիրէ տակաւին։ Ինծի նկատմամբ զգացած սէրը, անոնցմէ չէ որոնք վայրկեանի մը մէջ կը մարին, թէեւ անկարելի է որ ա՛լ ամուսնանայ ինծի հետ։ Բայց երբեք չպիտի համարձակի ամբաստանել այն աղջիկը, որուն հետ պիտի ամուսնանար։

Կրաս մէկ կէտի վրայ միայն կը սխալէր։ Իր յարափոփոխ սնափառութիւնը և իր գեղեցկութեան ու անձին նկատմամբ ունեցած բարձր համարումը շատ հեռուները մղած էին զինքը, իսկ Ռաուլ տակաւ կը սկսէր մեծ գոհունակութիւն մը զգալ ազատած ըլլալուն համար այն ամուսնութենէն, որուն, պատշաճութեան համար միայն հաւանած էր։ Եւ արդէն նախընթաց օրուընէ ի վեր իր ուժերէն վեր կը համարէր այդ ամուսնութիւնը։ Մերթ ընդ մերթ տխրութեամբ քօղարկուած աչքերուն առջեւէն կ'անցնէր Նիմայի շողարձակ պատկերը։ Յաճախ նայուածք մը, բառ մը, ժպիտ մը կեանքերու վճիռը կ'արձակեն։ Եթէ Ռաուլ Դեղին Մարգրիտին չհանդիպէր, անտարակոյս պիտի գոհանար Կրաս Հօգրօբի հետ ամուսնանալով եւ հանդարտ ու երջանիկ կեանք մը պիտի վարէր ազնուապետական շրջանակի մէջ։ Բայց հիմա չէր խորհէր իսկ այդ սահմանափակ այլ երջանիկ կեանքին վրայ. իր բոլոր մտածումները կը թռչէին դէպի Նիմային, որուն սաթի պէս ողորկ մորթը և անոր թաւշանման մեծ աչքերուն շողը կը սարսռացնէին իր ամբողջ էութիւնը։ Ու անմիջապէս դեսպանատան ջերմանոցին տեսարանը միտքը կ'իյնար, ճմլելով սիրտը։ Բայց ո՛չ, կը հաւատար և կ'ուզէր հաւատալ Նիմայի խօսքերուն, քանի որ խոստացած էր խորհրդաւոր գաղտնիքը պարզել իրեն։ Համբերութեամբ կը սպասէր այդ խոստումին։

—Մնաց որ կը կրկնէր ինքնիրեն, չի կրնար ստած ըլլալ. անիկա չի կրնար յանցաւոր եղած ըլլալ Կրասի պէս։ Ի՛նչ, այն ատեն պէտք է ըսել որ բոլոր կիները դժոխային արարածներ են...

Այս խորհրդածութեանց վրայ էր Ռաուլ, երբ մէկը դրան զարկաւ։ Հաւատարիմ Պրիէնն էր նորէն։

—Տէ՛ր իմ, ներեցէք ձեզ անհանգիստ ընելուս, բան մը պիտի հաղորդեմ ձեզի։

Ռաուլ նայուածքով մը հարցաքննեց զայն, որովհետեւ իր գտնուած կացութեան մէջ ամենափոքր իրողութիւն մը մեծ կարեւորութիւն ունէր։

—Սա պիտի ըսէի որ յարեց Պրիէն կառապանին հետ նստած կը ճենկէի, երբ մօրեղբօրդ սենեկապանը, սա պզտիկին և գեղնախնձորի նմանող Տիքը աճապարանքով եկաւ և հրամաններ հաղորդեց կառապանին։

—Մի՛ երկարեր ըսաւ Պրինեաք հետզհետէ ա՛լ աւելի հետաքրքրուած։

—Չեմ երկարաբաներ տէր իմ։ Կ'ըսէի թէ սա անշահ Տիքը, որովհետեւ ուրիշ անուան արժանի չէ այն մարդը որ չի խմեր, չի ծխեր։ Գաւաթ մը գինի բերան չդնողը կը նմանի այն թէմականին որ ծածուկ մեղք մը ունի։ Ուրեմն Տիք կը մօտենայ և գաղտնաբար անոր ականջէն վար կ'ըսէ.

(Շարունակելի)

քը ուրիշին հետ չփոխել չտար» (այսինքն բուն անունովը հրապարակ իջնէր), որովհետեւ ինքը իր «գաղափարներուն մէջ յըստակ ու համարձակ» ըլլալուն՝ «ծածկուելու պատճառ մը» չունի եղեր։ Պ. Մասեհ ձեր այն խօսքերով թէ՝ «ամէն բան հարեւանցի ու տմարդի կերպով ըմբռնել ու վերլուծել ընդհանուր սովորութիւն եղած է հոս», թէ՝ «ամէն բան չաղու կապուած է» միթէ հաստատած չէ՞ք ըլլար սա ճըշմարտութիւնը թէ հոս կարելի չէ ապօրինի արարք մը հրապարակել առանց անձնապէս վնասուելու։ Ո՞րն է լաւագոյն միջոցը, անունով հրապարակ գալ և անկէ անձնապէս չվնասուելու համար լռե՞լը, թէ՝ կեղծ անունի տակ ամէն ինչ ճշմարտութեամբ երեւան բերելը։ Անշուշտ դուք առաջինը պիտի ընդունիք, որովհետեւ արդէն ընդունած էք, իսկ ես երկրորդը՝ որ արդէն ընդունած եմ։

Երբ կ'ըսէք թէ Դիտողի «բոլոր գրածներուն համակարծիք չեմ», ազատ էք ձեր անհատական կարծիքը առաջ տանելու, բայց ո՞ր գրածներուն համակարծիք էք, ատ չէ՛ք ըսած։ Գանք հիմա Պ. Մասեհի հակասական գաղափարներուն։ Նախ, Պ. Մասեհ կը կարծէ թէ իր անկեղծ դիտողութիւններն են եղած պատճառ որ իր հակառակորդները ընկճուած են, այսինքն թէ նախկին Թաղականութեան մասին իր քանի մը տող գրելովն է որ վայելած է «ուրախացուցիչ արդիւնք մը», որով «մեր եկեղեցին և կրթական յարկերը և բարեգործական մարմինները օգտակար ըլլալու տրամադիր անձերու յանձնուած են»։ Թողունք որ այդ մարմիններու մասին և անոնց գործունէութիւնը ճշգրտող կենդանի ապացոյցներ տուած եմ ժամանակին. հոս, կ'ուզեմ «օգտակար ըլլալու տրամադիր անձերու» մասին Պ. Մասեհի տուած կասկածելի գաղափարները մէջ բերել։ Պ. Մասեհ տիկնանց խնամակալութեան մասին իր լաւատես գաղափարներ ունենալու քաղաքավարական պահանջը ուղելով հրապարակապէս յայտնել՝ այնպիսի փափուկ ու մեծանուն ատեն դժուարակննին պաշտօն մը յանձնելու կը նկրտի այդ տիկիններուն, որ չեմ յուսար թէ անոնք, այդ զաւակներու տէր մայրերը, կարող ըլլան անթերի գործադրել իրենց հսկողի պաշտօնը։ Պ. Մասեհ չարաչար կը սխալի, երբ կը կարծէ թէ «անոնց հսկողութիւնը անհրաժեշտ է նոյն իսկ վարժարանին բարոյական օգտին համար», (այս առթիւ ահա «օգտակար ըլլալու տրամադիր» թաղականներու և հոգաբարձուներու մասին Պ. Մասեհ կասկածանքով կը վերաբերուի։ Իբր թէ այդ մարմինները անբաւարար ըլլային «վարժարանին բարոյական օգտին համար»), որովհետեւ նոյն այդ տիկիններու մեծ մասին խնամակալութեան օրով է որ այդ ակնարկուած դէպքերը տեղի ունեցան և նոյն տիկիններն էին որ —անշուշտ քաղաքավարական պահանջէ թելադրուած— տնօրէնի մը ապիկարութեան աչք գոցելով մինչեւ վերջը չդադրեցան զայն պաշտպանելէ։ Ահա խոշոր հակասութիւն մը, որուն ենթարկուած է Պ. Մասեհ՝ անշուշտ հետեւած ըլլալու համար «ասոր խաթրը չկոտրենք, անորն ալ չկոտրենք»ի հեզահամբոյր վարդապետութեան, որպէսզի երկուքին ալ գոհացում տալով՝ իր գաղափարներուն մէջ «համարձակ ու յըստակ» եղած ըլլայ։

Անցնի՛նք միւս կէտերուն։ Զենք սպասէր որ Պ. Մասեհ անձը գործին հետ, ընդհանուրի շահը անհատի մը շահին հետ շփոթելու չափ բարեմտութիւն ունեցած ըլլար, որ ելլէր սա փիլիսոփայութիւնը պաշտպանէր թէ «բարքերու ազնուութիւնը կը պահանջէ դէթ խնդրանքի մը ժամանակ մեղմ ու քաղաքավար ըլլալ քիչ մը»։ Եւ յետոյ Ձեր փիլիսոփայութեան հաւատարիմ մնալու համար երկու տարի առաջ տուած ապացոյցնիդ անշուշտ չէք մոռցած։ Դիտէ՞ք որ 1899 ի հոգաբարձուներու մասին ձեզի ներկայացուած հանրագրութիւն մըն ալ ստորագրեցիք և անոնց «ապիկար» ըլլալուն բողոքած եղաք այնպիսի թաղականութեան մը, որուն գործունէութեան մասին Արեւելքի մէջ դիտողութիւններ ըրած էիք քիչ առաջ և այսօր կը պարծիք անոր «ուրախացուցիչ արդիւնքը» վայելած ըլլալնուդ։ Գալով ձեր յայտնած սա կարծիքին թէ Գէորգ պատուելին դեռ կարելի է գործածել կրթական յարկերու մէջ և «վստահ» ըլլալով թէ անիկա «կարող տեսչի մը տնօրէնութեան տակ օգտակար կրնայ ըլլալ», միթէ առօք չէ՞ք հակասեր սա ձեր տողերուն, ուր կ'ըսէք թէ «մեր դժբաղդ սովորութիւնն է որ ամէն տարի ուսուցչական փոփոխութիւններ կը կատարենք և այդ պատճառ կը դառնայ շատ անգամ անհաճոյ դէպքերու»։ Շատ լաւ գիտնալով որ երեք չորս տարիէ ի վեր ուսուցչական փոփոխութիւն չէ եղած վարժարանին մէջ, ինչպէս կ'առաջարկէք որ այս տարի ըլլայ այդ փոփոխութիւնը (որուն միասակար ըլլալը կը հաստատէք)

Որբախնամ տիկինները «իրենց ուշադրութիւնը դարձնելով աղքատիկ տղոց վրայ» երբ կը կարծէք որ «լաւ գործ մը» ըրած են, կը սխալիք, որովհետեւ «աղքատիկ տղոց» օգտակար ըլլալու չափ բարեսրտութիւնը եթէ ունենային այդ տիկինները, առջի օրէն աղքատիկ աղջիկներու ամսաթոշակները չէին աւելցներ ու Մանկապարտէզ անունին տակ (աղքատիկ տղոց ոչ-մատչելի) իրենց մասնաւոր վարժարանը ունենալու գաղափարը չէին տածեր։

Իսկ տեղւոյս գերման որբանոցին մասին տարածայնուած զրոյցները, որոնց համար «ժամանակ ունեցած» չէք «ստուգելու» (կը ցաւի՛նք), եթէ չափազանցուած կամ անհիմն կը գտնէք, Պ. Մասեհ՝ իսկ ինչ որ այդ խնդիրներու առթիւ «պաշտօնական» մարմիններու միջամտութիւնը հարկ կը տեսնէք, կրկին կը սխալիք, որովհետեւ որբանոցի չուրջը դարձած կարգ մը խնդիրներու ատեն ձեր դէպի Բարիզ ճամբորդութիւնը կը կատարէիք, ուրեմն անտեղեակ էք թէ ինչ տխուր դեր կատարած է Թաղականութիւնը, որու մասին արդէն գրուած է ժամանակին։

Ձեր կարծիքով թէ «մենք յաճախ իրաւունք ունենալ կը կարծենք մեր տղաքը անխնայ ծեծելու և երբ օտար մը ապտակ մը զարնէ, կ'արիւնի մեր սիրտը», միթէ իրաւունք չունի՞նք։ Ո՞ր հայրը թոյլ կու տայ իրեն ձեռքերը ծալլած նստիլ, երբ օտար մը իր զաւակը կ'ապտակէ, մինչդեռ ինքը պարբերաբար ծեծելու չի վարանիր զայն։ Որո՞ւն արարքը արդարացի է, օտարի՞նը թէ հօրը, որ կերպով մը իրաւունք ունի իր զաւկին վրայ։ Որովհետեւ մենք «իրաւունք ունենալ կը կարծենք» ծեծելու ու մեր սիրտը չարիւնոտիր, որ կ'ենթադրէ որ օտա՞ր մըն ալ իրաւունք ունի զարնելու. անշուշտ օտարին զարկածը մեզի ծանր կու գայ, մեր անձնապաշտութեանը կը դպի, որովհետեւ օտար է զարնողը։

Կարծեմ թէ ճշմարտութիւնը իր արժանաւոր բարձրութեան մէջ մնալու եւ հանրային գործին անձնական գոյն չի տրուելու համար աւելի լաւ է որ Դիտողը մնայ իր դերին մէջ և դուք շարունակէք ձեր դերը՝ նկարագրելով մեզի բնութիւնը և կլիման զորս անխորժով պիտի կարդանք։

ԴԻՏՈՂ

Քաղաքական Լուրեր

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Անգլիոյ և Գերմանիոյ համաձայնութեան ծագման մասին Տէյլի Կրաֆիք սա չանհան տեղեկութիւնները կը հաղորդէ.

«Կը յիշուի թէ չինական տաղնապին ատեն Գերմանիոյ կայսրը յայտարարեց որ Չինու մէջ իր շահերը համանման են Ռուսիոյ շահերուն։ Ռուս կառավարութիւնը, սակայն, ատոր համա արժէք չէր, և երբ Բէքինէն միջազգային զինուորները ետ առնելու առաջարկութիւնը եղաւ, յայտնուեցաւ որ Գերմանիոյ այդ մերձեցման ձեռնարկութիւնը արձագանգ չէ գտած Բեդերսպուրկի մէջ։ Մ. Նահանգները երբ ընդունեցան զինուորները ետ քաշելու առաջարկութիւնը, Պէրլինի դահլիճը չվրդովեցաւ, բայց անոր մտահոգութիւնները աւելցան երբ իմացաւ թէ Ռուսիա ստիպողական առաջարկութիւններ կ'ընէ Ճաբոնի և թէ Լորտ Սոլզպէրի ալ կարծիք մը չի յայտներ Ռուսիոյ առաջարկութեան մասին։ Գերման կառավարութիւնը սկսաւ վախնալ թէ Չինու մէջ առանձին պիտի մնայ, մանաւանդ որ Հարաւային Ափրիկէի մէջ Պունտզրաթ գերմանական շոգենաւին գրաւումէն ի վեր Լորտ Սոլզպէրի այնչափ փոյթեռանդութիւն ցոյց չէր տար Գերմանիոյ հանդէպ։ Ռուսիոյ առաջարկութիւնը մերժելու մասին Լորտ Սոլզպէրիի որոշումը, որ բաւական երկարեցաւ Գերմանիոյ զգացնել և տալու համար իր դիրքին տարապայման դժուարութիւնը, սա արդիւնքը ունեցաւ որ Վիլհէլմ կայսեր մտահոգութիւններէն մէկ քանին փարատեց. բայց յայտնի էր թէ Գերմանիա միշտ մեկուսացած կը մնար։ Քանի մը շաբաթ առաջ դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ զրոյց ելաւ որ Ֆրանսա կը պատրաստէր առաջարկութիւններ ընել Լորտ Սոլզպէրիի՝ Չինու կեդրոնական ու հարաւային նահանգներուն ամբողջութեան պահպանմանը մասին կարգադրութիւն մը ընելու համար։ Այդ կարգադրութիւնը պիտի նմանէր Մէնամի հովտին նկատմամբ երկու Տէրութեանց միջեւ եղած կարգադրութեան։ Դիտէին թէ այդ կարգադրութիւնը գէշ ընդունելութիւն մը պիտի չգտնէ Անգլիոյ կառավարութեան կողմէ, որուն կարծիքը շատ լաւ պարզեց ծանօթ գրող մը՝ հանդէսի մը մէջ։ Այդ կարգադրութեան արդիւնքը պիտի ըլլար Գերմանիան տեւական կերպով մեկուսացնել Մայրագոյն Արեւելքի մէջ։ Այդ պարագաներուն մէջ էր որ բանակցութիւնները սկսան և յանգեցան ծանուցագիրներու փոխանակութեան Լորտ Սոլզպէրիի և Լոնտոնի գերմանական դեսպանին միջեւ։»

Ամերիկեան քանի մը թերթեր խիստ մեծ ծաղում մը կու տան անգլեւգերման համաձայնութեան։ Նիւ-Եորքէն հետեւեալը կը հեռագրեն հոկտ. 21 թուականով.

«Սըն Լոնտոնէն հեռագիր մը կը հրատարակէ՝ ծանուցանող թէ անգլեւգերման համաձայնութիւնը խիստ շատ կարեւոր է, թէեւ խմբագրութեան ձեւը այնպէս ցոյց չի տար։ Կատարեալ դաշնակցութիւն մը կը տիրէ երկու տէրութեանց միջեւ՝ անցեալ տարի Սամոայի և արեւմտեան Ափրիկէի գործերուն համար կնքուած համաձայնութիւններէն ի վեր։ Այդ միջոցին Լորտ Սոլզպէրի տեղի տուաւ Գերմանիոյ ծանօթ բաղձանքին զոր երեսուն տարիէ ի վեր կը տածէ՝ Անգլիոյ հետ դաշնակցութիւն մը կնքելու մասին։ Լորտ Սոլզպէրի կ'ուզէր պաշտպանել իր երկիրը եւրոպական միջամտութեան մը դէմ՝ հարաւային Ափրիկէի պատերազմին ատեն։ Դաշնակցութիւնը միայն պահպանողական չէ. երէկուան զեկոյցը արդէն ատիկա կ'ապացուցանէ։ Պատճառներ կան կարծելու որ ֆրանսական և ռուսական կառավարութիւններն ալ տեղեկութիւն ունէին այդ դաշնակցութեան, բայց ատիկա Բարիզի և Բեդերսպուրկի մէջ կարծուածէն շատ աւելի կատարեալ և ընդհանուր է։ Սըն կը յայտարարէ թէ այդ մեծ դաշնադրութիւնը որ վերջին երեսուն տարիներուն քաղաքական ամէնէն մեծ դէպքն է, նպատակ ունի պահպանել խաղաղութիւնը։ Ատով քանի մը ամիս և կարելի է քանի մը տարի ետ կ'երթայ ընդհանուր պատերազմը որ հետզհետէ աւելի անխուսափելի կը դառնայ։ Պաշտօնական և բացորոշ կերպով կը հերքուի այն լուրը թէ Ամերիկա հաւանած ըլլայ այդ դաշնակցութեան։»

—Նիւ-Եորքէն հետեւեալը կը հեռագրեն անգլիական լրագիրներուն.— Անգլեւգերման համաձայնութիւնը ճշմարիտ անակնկալ մըն է թէ՝ Մ. Նահանգներուն և թէ ամբողջ աշխարհի համար։ Անակընկալ մը սակայն որ շատ հաճելի չէ։ Ամերիկեան մամուլը կը ջանայ ապացուցանել թէ Անգլիա ու Գերմանիա, բաց դուռի քաղաքականութիւնը և Չինու ամբողջութիւնը պահպանելու նպատակով համաձայնութեամբ գործելով, Մ. Նահանգաց կողմէ տրուած օրինակին միայն կը հետեւին։ Այն պաշտօնատարը որ արտաքին գործոց Նախարար Պ. Հէյի բացակայութեանը միջոցին խօսելու իրաւունքը ունի, կը յայտարարէ թէ Նոր պայմանադրութիւնը՝ արդէն յայտնուած սկզբունքներուն հաստատութիւնն է միայն։ Կը կարծէ, սակայն, թէ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնն ալ պիտի հաւանի անգլեւգերման համաձայնութեան։ Թրիպուն, ըսելով հանդերձ թէ Մ. Նահանգները չեն կրնար ո՛և է դաշնակցութիւն կնքել, կ'ուրախանայ տեսնելով որ Անգլիա, Գերմանիա ու Մ. Նահանգները ժամանակէ մը ի վեր տրամադիր են համաձայնելու միջազգային մեծ խնդիրներուն համար։ «Անկարելի պիտի ըլլայ կ'ըսէ Թրիպուն, գտնել երեք մեծ ազգեր որոնց սերտ բարեկամութիւնը աւելի բարերաստիկ ազդեցութիւն մը ունենայ ոչ միայն բուն իսկ իրենց ճակատագրին, այլ աշխարհի երջանկութեանը համար։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Շանկայ, 21 հոկտ. — Սվաթոուէն կը հեռագրեն թէ Լիու-Սանկ-Յուի հրամանատարութեանը տակ գտնուած չինական զինուորները Հուէյ-Ջաօ-Ֆուի մէջ (Քուանկ Թունկ) յաղթուեր են Եղբայրութեան ընկերութեան պատկանողներուն կողմէ, որոնք կը պատրաստուին Քանթոնի վրայ յարձակելու։ Չինական այն բոլոր զօրավարները որոնց զինուորները Քուանկ-Թունկի և Քուանկ Սիի մէջ կը գտնուին, օգնութեան զինուոր կ'ուզեն։

Քանթոն.—Շփոթութիւնները կը տարածուին մինչեւ Թունկ-Քեանկ գետը։ Շէք-Թունկի բնակիչները, զինուորական իշխանութեանց կարողութեանը վրայ շատ վստահ չըլլալով, կը պատրաստուին անձամբ պաշտպանել քաղաքը։ Փոխարքային փոխանորդը և ուրիշ պաշտօնատարներ քանի մը հարիւր տոլար նուիրեցին՝ Քանթոն ապաստանած քրիստոնեաներուն օգնելու համար։ Չինացիները կ'ըսեն թէ հոկտ. 25 թուականը (անցեալ երեքշաբթի) որոշուած է միսիոնարական բոլոր հաստատութիւնները քանդելու և Քուանկ Թունկի մէջ քրիստոնէութիւնը ընդունած Չինացիները սպաննելու համար։

Լոնտոն, 22 հոկտ. (Թանի հեռագիր).—Բոլոր տէրութիւնները իրենց հաւանութիւնները յայտնեցին Ֆրանսայի երկրորդ ծանուցագրին և ընդունեցան Չինու հետ կատարուելիք բանակցութեանց իբրեւ հիմ ունենալ այդ ծանուցագրին մէջ նըշանակուած վեց կէտերը։ Հետեւաբար Ֆրանսայի արտաքին գործոց Նախարարը հրաւիրած է բոլոր Տէրութիւնները համաձայնիլ սա կէտին վրայ թէ ի՛նչ եղանակով և մինչեւ ո՛ր աստիճան շուտով կարելի է չինական լիազօր պատուիրակներուն հաղորդել՝ միաձայնութեամբ սահմանուած պայմանները՝ Չինու հետ սովորական յարաբերութիւնները վերահաստատելու համար։ Զեկուցման այդ եղանակը շատ դիւրին պիտի ըլլայ որոշել, քանի որ Բէքինի օտար դեսպաններն ալ իրենց խորհրդակցութեան մէջ տեղեկացած են ֆրանսական ծանուցագրին այդ վեց կէտերուն, զորս ամէնէն յարմարը գտած են՝ բանակցութեանց հիմ կազմելու համար։ Հաւանական կը նըկատուի որ հաւաքական գրութեան մը մէջ այդ վեց պայմանները պիտի առաջարկուին և թէ քանի մը օրէն բանակցութիւնները պիտի կրնան սկսիլ չինական լիազօր պատուիրակներուն հետ։ Բոլոր Տէրութիւնները, նաեւ Ռուսիա, երէկ իրիկուն ստացան անգլեւգերման համաձայնութիւնը՝ Չինու մէջ բաց դուռի քաղաքականութեան խնդրին համար։

Բարիզ.—Չինական դեսպանը Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարին յանձնեց Չինու կայսեր մէկ նամակը՝ Հանրապետութեան Նախագահ Պ. Լուպէի ուղղուած։ Չինու կայսրը այդ նամակին մէջ կ'ընդունի թէ թշնամանք մը եղած է բարեկամ ազգերու և կը խնդրէ ֆրանսական կառավարութենէն համաձայնիլ միւս կառավարութեանց հետ՝ փութով կատարելու հաշտութեան բանակցութիւնները։ Չինու կայսրը կը յայտնէ թէ երախտապարտ պիտի ըլլայ Ֆրանսայի կառավարութեան։ Չինու կայսեր նամակին թուականն է 14 հոկտ. և Բարիզ հաղորդուած է հոկտ. 18ին։

—Վալտերսի զօրավարը Թաքուէն կը հեռագրէ հոկտ. 20 թուականով.—Բաօ-Թինկ-Ֆուի ֆրանսական զինուորները կը գրաւեն կայարանը և երկաթուղիի գիծը. վակոններու միջոցաւ դէպ ի հիւսիս ու հարաւ հետապնդութիւններ կը կատարեն մինչեւ գիծին վերջին կէտը։ Երկաթուղիին նորոգութիւնը սկսաւ։ Թիէն Ջինէն ու Բէքինէն ճամբայ ելած զօրախումբերը շուտով հոս պիտի հասնին։

Նիւ-Եորք 22 հոկտ.—Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն Նիւ-Եորք Հէրըլտի թէ Նախագահ Պ. Մաք Քինլի, անգլեւգերման պայմանադրութեան հաւանելէ առաջ, Գ. յօդուածին նկատմամբ բացատրութիւններ պիտի ուզէ։

Պէրլին.—Գերման լրագիրները ուշադրաւ կը համարին սա պարագան թէ նոր նախարարապետ Ֆոն Պիւլով կոմսը Հոմպուրկէն Պէրլին վերադառնալուն պէս ռուսական դեսպանատունը գացեր է։ Նկատողութեան առնելով այն մտերմական յարաբերութիւնները զորս Գերմանիա կ'ուզէ ունենալ, մանաւանդ Ռուսիոյ հետ, կարելի է ենթադրել որ անգլեւգերման պայմանադրութեան մասին նախապէս տեղեկութիւն տրուած է Ռուսիոյ։

Բէյ-Հօ-Թիէն.—Արշաւախումբը հոս հասաւ, առանց ընդդիմութեան հանդիպելու. պաշտօնատարները բարեկամութիւն ցոյց տուին։ Գերմանական, իտալական ու ֆրանսական զինուորները քաղաքին մէջ մնացին։ Անգլիացիները գետակին արեւելեան եզերքին վրայ բանակեցան՝ քաղաքէն երեք մղոն հեռուն։ Պոքսըրները այրած և կողոպտած էին շրջակայ գիւղերը։ Չինական երկու զինուորներ գերի բռնուեցան, բայց քիչ ետքը արձակուեցան։ Ատոնք ըսին թէ չինական զինուորները քանի անգամներ յաղթեր են Պոքսըրներուն։

Պէրլին. — Կէս-պաշտօնական զեկոյց մը, որ Քէօլնիշէ Զայթունկ անցեալ երկուշաբթի Բէքինէն ստացած է, հետեւեալը կ'ըսէ Բէքինի մէջ կատարուած բանակցութեանց մասին.

«Չինացի բանագնացներուն այն ջանքը որով կ'աշխատին բանակցութիւնները սկըսիլ անմիջապէս, ենթադրել կու տայ թէ անոնք վերահասու չեն այն իրական կացութեան, որուն մէջ կը գտնուին։ Նոյն իսկ պահանջումներ ընելու և պայմաններ դնելու կ'ելլեն Տէրութեանց, մինչդեռ ամէն բանէ առաջ պիտի էին վերջ մը դնել սնամէջ պարբերութեանց և պերճախօսական ճարտարութեանց։ Բայց բարեբաղդաբար մեծ Տէրութեանց համաձայնութիւնը կատարեալ է հիմա, իսկ գալով հաշտութեան բանակցութեանց, կարելի եղած է այնպիսի համաձայնութեան մը յանգիլ, որ ամէն տեսակէտով գոհացուցիչ է։ Դիւանագիտական հաւաքական բանակցութիւնները յառաջիկայ շաբթու պիտի սկսին, երբ բոլոր դեսպանները Բէքին գտնուին։»

Բէքին.—Սըր Է. Սաթօու, Անգլիոյ նոր դեսպանը, հոս հասաւ զինուորական հետեւորդներով։ Նախորդ դեսպան Սըր Քլոտ Մաքտոնըլտ երեքշաբթի ճամբայ պիտի ելլէ Բէքինէն։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Պլէօմֆոնթայն, 19 հոկտ. — Կը ծանուցուի թէ Պոէրներու փոքրաթիւ խումբեր կը գտնուին Պլէօմֆոնթայնի հարաւային արեւելեան կողմը։ Ատոնցմէ մէկ քանին, երէկ, քաղաքէն 12 մղոն հեռուն տեսնուեցան։ Կը կարծուի թէ այդ Պոէրները 1500 հոգիի չափ են։ Շատ մը անգլիացի ագարակապաններ կամ Անգլիոյ կուսակիցներ քաղաք կ'ապաստանին։ Բազմաթիւ Պոէրներ որոնք չէզոքութիւն խոստացած էին, կը պատրաստուին միանալ պզտիկ զօրախումբերուն, որոնք Պլէօմֆոնթայնի ճամբուն քանի մը կէտերուն վրայ կը գտնուին։

Ձերուսթ.—Անգլիացիները մէկ մեռեալ և երկու վիրաւոր ունեցան Ձերուսթը վերստին գրաւելնուն առթիւ։ Պոէրներուն կորուստը աւելի շատ է։

Պրիւսէլ.—Հոս կ'ըսուի թէ Պ. Քրիւկէր Եւրոպայի մայրաքաղաքները պիտի երթայ՝ ձեռք բերելու միջամտութիւնը այն Տէրութեանց որոնք նպաստաւոր են Օռանժի ու Թրանսվալի ինքնագլուխ ըլլալուն, առանց Անգլիոյ գերիշխանութեանը։

Բօռ-Սայիտ.—Գերմանական Հէրցոկ շոգենաւը, ուր կը գտնուին Թրանսվալցի մէկ քանի նախկին պաշտօնատարներ, դէպ ի Նաբոլի ճամբայ ելաւ։

Քէբթաուն, 22 հոկտ.—Քրիւկէր Նախագահը Լուրէնսօ-Մարքէզէն ճամբայ ելլելէ առաջ, անոր պայուսակները քըննուեցան Տէլակոայի մաքսատան մէջ։ Ատոնց մէջ, քանրչորսի չափ, մաքսէ փախցուած բան մը չկար. միայն Նախագահին անձին յատուկ առարկաներ կը պարունակէին։

Պրիւսէլ.—Տօքթ. Լէյտս և Թրանսվալի ուրիշ պաշտօնատարներ Նաբոլի պիտի ուղեւորին դիմաւորելու Թրանսվալի արտաքին գործոց խորհրդական Պէէթ Կրոպլէրը, Թղթատարական վերատեսուչ Վան Ալֆէնը և ուրիշներ որոնք Պ. Քրիւկէրի հետ պիտի աշխատին եւրոպական միջամտութիւն մը առաջ բերելու։ Ատոնք պիտի սպասեն Քրիւկէր Նախագահին ժամանմանը։

—Պ. Տէվիթ առաջարկեց Տըպլինի (Իրլանտա) քաղաքացիութեան տիտղոսը տալ Քրիւկէր Նախագահին։

—Իրլանտացիները հետեւեալ ուղերձը պիտի մատուցանեն Քրիւկէր Նախագահին, երբ Հոլանտա ժամանէ.

«Ամենապատուական Նախագահ, ձեր Հոլանտա ներկայութիւնը ամբողջ Եւրոպայի առիթ մը կ'ընծայէ իր խորին համակրութիւնը յայտնել ձեր երկու Հանրապետութիւններուն՝ իրենց դիրքը պաշտպանելու համար ըրած դիւցազնական ջանքերուն համար։ Իրլանտա իր ժողովրդին ստուար մեծամասնութեան ձայնովը, կը բաղձայ մասնակցիլ սքանչացման այն արտայայտութեան զոր տիեզերք կը յայտնէ ձեզի։ Անշուշտ Իրլանտայի զգացումները կը ներկայացնէ և ատոր լաւագոյն ապացոյցը այն է թէ Իրլանտացիները 82 երեսփոխաններ ընտրեցին՝ հակառակորդ անգլիական նախարարութեան, որ պատասխանատու է ձեր երկրին դէմ մղուած պատերազմին համար։ Իրաւ է որ շատ մը Իրլանտացիներ, որուն համար կ'ամչնանք, կը կռուին ձեր թշնամիին կարգերուն մէջ, բայց հաւատացէք թէ այդ Իրլանտացիները զինուոր գրուած ատեննին չէին գիտեր թէ որչափ անարդար պատերազմի մը պիտի մասնակցէին։»

Ուղերձը, թշնամութեանց սկսելէն առաջ եղած դէպքերը համառօտակի թըւելէ և ըսելէ յետոյ թէ ատոնք Պոէրներուն բարեկացակամութիւնը հաստատած են, կը յարէ.

«Նոյն իսկ Անգլիոյ բարւոյն համար մաղթեցինք որ պատերազմին ելքը հիմակուանին պէս չըլլար։ Անգլիացիներուն ամէնէն լաւագոյնները կը խոստովանին թէ նոյն իսկ իրենց և ամբողջ աշխարհի բարիքին համար էր որ դար մը առաջ Անգլիա յաղթուեցաւ Ամերիկացիներուն դէմ մղած պատերազմին մէջ։ Թիւի առաւելութիւնը, աշխարհի ամէնէն հարուստ տէրութեան մը աղբիւրները, Անգլիոյ շահերուն կամ պատուին անգիտակցութիւնը և անխղճութիւնը յաղթեցին։ Ամօթը անոր համար է և պատիւը՝ ձեզի։»

Լոնտոն.— Մեծամեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին փայլուն ընդունելութիւն մը կատարելու համար Անգլիոյ մայրաքաղաքին կամաւորներուն, որոնք Լոնտոն կը վերադառնան հարաւային Ափրիկէէն։ Կառավարութիւնը, զինուորական իշխանութիւնները և հանրութիւնը իրարու հետ կը մրցին փառաւոր երեւոյթ մը տալու համար այդ վերադարձին։ Երկրակալութեան քաղաքականութեան մէկ մեծ տօնն է որ կը պատրաստուի, հաստատելու աշխարհի թէ Անգլիացիները վերջնական կերպով յաղթած են Թրանսվալի։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԹԻՊԷԹ

Ռուս լրագիրները մեծ կարեւորութիւն կու տան Թիպէթի վեհապետին կողմէ վերջերս Զարին մօտ ղրկուած պատգամաւորութեան, որ պաշտօն ունի, ինչպէս յայտնի է, յարգանքներ մատուցանելու Ռուսիոյ կայսեր՝ Թիպէթի վեհապետին կողմէ։ Այս պատպատգամաւորութիւնը, որուն պետն է Աքարամպա Տօրշիէվ, Զարին կողմէ ընդունուեր է Լիվատիայի մէջ։ Աքարամպա ունկնդրութեան միջոցին բանախօսութիւն մը արտասաներ է, զոր թարգման մը ռուսերէնի թարգմաներ է։ Ռուս թերթ մը կ'ըսէ թէ Թիպէթ որ սահմանակից է Չինու, կեդրոնական Ասիոյ միւս երկիրներուն պէս Ռուսիոյ պաշտպանութիւնը կը խնդրէ։ Թիպէթ միշտ հաւատարիմ պիտի մնայ իր այդ սկզբունքին, ինչ դէպքեր ալ տեղի ունենար կեդրոնական Ասիոյ մէջ, և արդէն իր այդ ընթացքը կատարելապէս ապացուցած է չինական խնդրին մէջ բռնած դիրքովը։ Նշանակութեան արժանի կէտ մըն ալ կայ, որ է Բեդերսպուրկի չինական դեսպանին ներկայութիւնը Լիվատիոյ մէջ Թիպէթի պատգամաւորութեան ընդունելութեան պահուն։ Յետոյ ուրիշ նշանակելի պարագայ մըն է որ Թիպէթի վեհապետը առաջին անգամ ըլլալով պատգամաւորութիւն մը կը ղրկէ եւրոպական վեհապետի մը քով, ինչ որ ա՛լ աւելի կը շեշտէ յիշեալ պատգամաւորութեան կարեւորութիւնը։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պ. Լէոն Պուրժուա, կիրակի օրը, Սիւրէի մէջ (Ֆրանսա) հանրապետական Ընկերակցութեան կողմէ տրուած հացկերոյթի մը ներկայ գտնուելով, ճառ մը խօսեցաւ և ըսաւ թէ բանակին և Հանրապետութեան միջեւ եղած թիւրիմացութիւնը փարատած է, որուն համար յարեց, բաւական եղան հանրապետական պատերազմական նախարարին քանի մը ազդեցիկ գործերը։ Պ. Լէոն Պուրժուա վստահութիւն յայտնեց Ֆրանսայի արդի կառավարութեան, բայց յարեց թէ Խորհրդարանը երբ վերաբացուի, պէտք է գործադրել հանրավարական-հանրապետական ծրագրին բարենորոգումները։

—Բարիզի Արուեստահանդէսին իտալացի ցուցադրիները յանձնաժողով մը պիտի կազմեն յիշատակ մը նուիրելու Բարիզ քաղաքին՝ իբրեւ երախտագիտութեան արտայայտութիւն մը այն սիրալիր հիւրասիրութեան զոր վայելեցին։ Յանձնաժողովը որոշեց Բարիզ քաղաքին նուիրել Իտալիոյ վերակենդանութեան պատմութիւնը՝ փոքրադիր տասներկու տախտակներու վրայ ամփոփուած, խիստ գեղեցիկ գործ մը որ Թուրինոյի Արուեստահանդէսին մէջ ընդհանուր սքանչացման առարկայ եղաւ։

—Ռուսիոյ պաշտօնաթերթը փոխառութեան մը լուրերը հերքելով կ'ըսէ.—Ելմտական Նախարարութիւնը նկատելով որ օտար լրագիրներու մէջ սխալ լուրեր կը հրատարակուին՝ իբրեւ թէ Ռուսիա կ'աշխատի փոխառութիւն մը կնքել օտար երկրէ մը, անհրաժեշտ կը համարի միանգամ ընդ միշտ յայտարարել թէ ռուս կառավարութիւնը ո՛չ կ'ուզէ և ո՛չ ալ տրամադիր է որ և է փոխառութիւն կնքելու, վասն զի ընթացիկ հասոյթներ և գանձուն տրամադրելի գումարները պէտք եղածէն աւելի բաւական են դէմ դնել թէ՝ սովորական և թէ՝ Մայրագոյն Արեւելքի դէպքերուն առաջ բերած ծախքերուն։»

—Նիւ-Եորքէն հեռագիր մը այնպէս կը նկատէ թէ Պ. Մաք Քինլի նորէն նախագահ պիտի ընտրուի՝ 1896էն աւելի ստուար մեծամասնութեամբ։ Առեւտրական և սեղանաւորական շրջանակներուն մէջ կը գուշակեն թէ Պ. Պրայըն ո՛չ միայն պիտի չկրնայ ընտրուիլ, այլ անոր կուսակցութիւնն ալ բոլորովին ցիրուցան պիտի ըլլայ։

—Լոնտոնի մէջ կիրակի օրը կատարուեցաւ Թրաֆալկարի պատերազմին տարեդարձը։ Նէլսընի կոթողին չուրջը հաւաքումներ կատարուեցան։ Շատ դիտուեցաւ սպանիական ու ֆրանսական ազգային գոյներով պսակ մը որ սա արձանագրութիւնը կը կրէր.—«Ի յիշատակ ֆրանսացի ու սպանիացի այն քաջարի նաւազներուն որոնք Թրաֆալկարի մէջ պատերազմեցան 1805 հոկտ. 21ին։»

—Անվէրսի մէջ ադամանդ բանող գործաւորները՝ չորս հազարի չափ՝ որոշեցին չաշխատիլ։ Կը պահանջեն օրական ութ ժամ աշխատիլ։

—Խոլերան հետզհետէ կը ճարակի Ճաբոնի մէջ։ Ճաբոնի նաւահանգիստներուն ժամանումները քարանթինայի կ'ենթարկուին Վլատիվոստոքի մէջ։

—Միջերկրականի անգլիական նաւատորմին հրամանատար Սըր Ճօն Ֆիշըր Ռինօուն զրահաւորին մէջ սեղան մը տուեր է ի պատիւ Յունաստանի Գոստանդին իշխանին և Սոֆիա իշխանուհիին։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Սանիէի աստիճան տրուեցաւ առողջապահական պաշտօնաբանին հանգստեան թոշակի սնտուկին Թուրքերէնի քարտուղար Դալիպ պէյի։ Սալիսէի աստիճան՝ Սրվազի ոստիկանութեան երկրորդ գոմիսէր Պէքիր էֆ.։

—Միրլիվայութեան աստիճան տրուեցաւ Վեհ. Սուլթանին բժիշկներէն գընդապետ Սայիտ պէյի։ Դէր-գնդապետութեան աստիճան՝ Ուաշինկթընի օսմ. դեսպանատան զինուորական կցորդ և Նիւ-Եորքի օսմ. ընդհանուր հիւպատոս հազարապետ Ալիֆ պէյի։ Մալթեբէի հիւանդանոցին առաջին բժիշկ կարգուեցաւ դէր-գնդապետ Մուսթաֆա պէյ որ փոխանորդաբար կը վարէր այդ պաշտօնը, և որ այդ առթիւ գնդապետութեան աստիճանին բարձրացաւ։

—Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ հանրային առողջապահութեան քննիչ և Թաղապետութեան Բ. շրջանակին մէջ պաշտօնավարող դէր-գնդապետ Թէվֆիք Վաճիտ պէյի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ առողջապահական պաշտօնարանին հանգստեան թոշակի սնտուկին Ֆրանսերէնի քարտուղար Պ. Սթամբայի։

ԼԷՅԼԷԻ ՊԱՂԱԻՊ.—Երէկ գիշեր, Լէյլէի Պաղաիպի տօնին առթիւ, կայս. պալատան Զիթ քէօշկին մէջ Մարգարէին ծննդեան գիրքին ընթերցումը կատարուեցաւ։ Վեհ. Սուլթանը ներկայ գըտնուեցաւ այդ արարողութեան։ Ընթերցումէն ետքը բարեմաղթութիւններ եղան Ն. Վեհափառութեան համար։

—Բ. Դրան կողմէ, երէկ, Լէյլէի Պաղաիպի տօնին առթիւ, դրամական պարգեւներ բաշխուեցան աղքատներուն։

ԵՒՐՈՊԱ ՓԱԽԱԾ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ.— Մահու պատիժ.— Կ. Պոլսոյ վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազութեան հետեւեալ պաշտօնագիրը հրատարակուած է թուրք լրագիրներու այս օրուան թիւին մէջ.

«Գոսովայի նահանգին թղթակցութեանց դիւանին նախկին քարտուղարներէն Մէհմէտ Համտի անուն անձը, որ խռովարարական գաղափարներով Եւրոպա փախածներէն է և հիմա Աթէնք կը գտնուի, Ամբաստանիչ Ատեանին կողմէ իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած է՝ կատարուած քննութեան մը հետեւանքով։ Պատժական դատավարութեան օրէնքին 371 րդ յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն հարկ եղած գործողութիւնները կատարուած են և այդ անձը իրացակայութեան դատուած է Եղեռնադատ Ատեանին առջեւ։ Նոյն Ատեանը նկատելով որ ամբաստանեալին վերագրուած ոճիրը հաստատուած է, պատժական օրէնքին 54րդ յօդուածին յաւելուածին տրամադրութեան համաձայն զայն մահուան դատապարտած և 31 յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն ալ քաղաքային իրաւունքներէ զրկած է. նաեւ որոշած է պատժական դատավարութեան օրէնքին 377 յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն հարկ եղած գործողութիւնները կատարել անոր ստացուածքներուն նկատմամբ որոնք արդէն գրաւի տակ առնուած են։ Միանգամայն ձեռնհաս պաշտօնարանին ծանուցուած է հարկ եղածը ի գործ դնել պատժական դատավարութեան օրէնքին 378 ու 381 րդ և ուրիշ յօդուածներու տրամադրութեանց համաձայն։»

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Վեհ. Սուլթանը, հեռագիր մը ուղղելով Գերմանիոյ կայսեր, ապաքինում մաղթեց Ֆրէտէրիք մայր կայսրուհիին համար. նաեւ այդ առթիւ Իր անայլայլելի բարեկամութեան հաւաստիքը տուաւ։ Վիլհէլմ կայսրն ալ հեռագրով մը ջերմագին շնորհակալութիւն յայտնեց Վեհ. Սուլթանին համակրութեան այդ նոր ապացոյցին համար։

—Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղել Գերմանիոյ նոր նախարարապետ Ֆոն Պիւլով կոմսին, որ հեռագրով խնդրեց Ն. Վեհափառութենէն ընդունիլ իր երախտագիտական զգացմանց հաւաստիքը։

ՀԱՄԻՏԻԷ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ. — Տղոց յատուկ Համիտիէ հիւանդանոցին դարմանատունը, մարտէն մինչեւ սեպտ.ի վերջը, տասերկու հազար աղքատ կիներ ու տղաք դիմած եւ բժշկական խնամքի ենթարկուելով դարմանուած են։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան նոր պահականաւը՝ Վոթուռ՝ նոյեմբերի սկիզբը Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստը պիտի ժամանէ։

—Ֆրանսական դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Ռուէ որ արձակուրդով բացակայ կը գտնուի, նոյեմբերի սկիզբը Կ. Պոլիս պիտի վերադառնայ։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Պելճիքայի դեսպան կոմս Էրէնպոթ տը Տիւռզէլէ երէկ Բ. Դուռը գնաց եւ տեսակցեցաւ Մեծ Եպարքոսին հետ։

—Ամերիկայի եւ հելլենական դեսպանատանց գործակատարները երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ բարենորոգմանց յանձնաժողովին կարծիքը ուզուեցաւ ծրագրի մը վրայ որ, իբրեւ հասոյթի նոր աղբիւր, կ'առաջարկէ տուրք մը առնել օսմ. երկիրները բերուած ամէն տեսակ օտար արժէթուղթերէ։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ Թրամուէյի Ընկերութեան սեպտ. ամսուան հասոյթը եղաւ 36,000 ֆրանք։

ՊՈՒԼԿԱՐԱՑ Էկզարքարանին նորընտիր ընդհանուր քարտուղար Պ. Իլիէվ, Էսկի-Զաղարայի աղջկանց գիմնազիոնին նախկին տնօրէնը, Կ. Պոլիս ժամանելով պաշտօնին ձեռնարկեց։ Պ. Իլիէվ կը յաջորդէ Պ. Միլէվի։

ՍԵՐՊԻՈՅ դեսպան Պ. Միհաթովիչ, առջի օրը, Յունաց Պատրիարքարանը գնաց եւ Տ. Կոնստանդիանոս Ս. Պատրիարքին յանձնեց Ալեքսանդր Թագաւորին մէկ գիրը, որով Տրակինա Թագուհիին հետ իր ամուսնութիւնը կը ծանուցանէր պաշտօնապէս։ Պ. Միհաթովիչ որ մօտերս կը մեկնի Կ. Պոլսէն, հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց Ն. Սրբազնութեան։ Դեսպանը նաեւ այցելութիւն տուաւ Երուսաղէմի Յունաց Պատրիարքութեան Կ. Պոլսոյ ներկայացուցիչ Տ. Արսէնիոսի։

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ ադամանդէ մատանի մը պարգեւեց Եգիպտոսի պարսկական ընդհանուր հիւպատոս Միրզա Ֆէրճուլլահ Խանի։ Շահը հրամայեց նաեւ աւելցնել անոր թոշակը։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ երեք մարտանաւեր՝ Մոլթքէ, Շթոխ եւ Շտոշ, ուր կը գտնուին նաւային ուսանողներ, մօտերս Միջերկրական պիտի ժամանեն։

ՃԻՏՏԷԷՆ կը հեռագրեն թէ ուխտաւորներու առաջին խումբը հասեր է եւ թէ հանրային առողջապահական վիճակը գոհացուցիչ է։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ մէջ ծաղկախտ երեւան ելած է։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ հրապարակներու վրայ արմտիքի գինը ինկած է։ Առջի օրը խահուէի գինը նոյն 50 սանթիմ իջաւ։

ՈՐԹԱԼՈՒԻՃ.— Ձեռնհաս պաշտօնաբանը որոշեց արգիլել խաղողի, որթատունկի տերեւի եւ որթատունկի արտածումը Տարբճայէն, Ալէմ Տաղիէն, Բիւչիւկ Չէքմէճէէն ու Պէօյիւքտէրէէն՝ այգիներուն մէջ որթալուիճ երեւան ելած ըլլալուն համար։

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.—Սէռվէթ կ'իմանայ թէ Ղալաթիոյ մաքսատունը, ցնոր տնօրինութիւն, վար պիտի դնէ՝ կայս. կառավարութեան կողմէ պաշտօնապէս չճանչցուած ապահովագրական ընկերութիւններու գործակալութեանց անունով եկած առարկաները։

ԻԶՄԻՐԷՆ հետեւեալը կը գրեն Լ. Հէրըլտի երեքշաբթի օրուան թուականով.—«Շաբաթ օրը պատժական ատեանը դատեց Մէհմէտօղլը Մուսթաֆա անուն անձը որ Կրիֆըն անգլիական մարտանաւէն Լուտովիք Արթուր անուն նաւազը սպաննած ըլլալուն համար ամբաստանուած էր։ Դատասրահին ունկնդիրներու մասին մէջ բազմութիւն հաւաքուած էր։ Ատեանը կը կազմէին Մուսթաֆա էֆ. նախագահ, եւ Գալէմճիզատէ Հաճի Շիւքրի էֆ., Անաստաս Զապուր էֆ. ու Յակոբ Պալըքճեան էֆ. անդամ։ Ներկայ էր նաեւ անգլիական հիւպատոսարանին թարգման Պ. Բաքատաքի։ Ամբաստանեալ Մէհմէտօղլը Մուսթաֆա դատարան բերուեցաւ երկու ոստիկան-զինուորներով. երեսուն տարեկանի մօտ մարդ մըն է. պաշտպան փաստաբանն էր Գասպար էֆ. Թոքաթլեան՝ դատարանին կողմէ կարգուած։ Ամբաստանեալին հարցաքննութենէն եւ վկաներու ունկնդրութենէն ետքը, ընդհանուր դատախազը իր ամբաստանագիրը կարդաց եւ եզրակացուց թէ ամբաստանեալը մեղապարտ է։ Փաստաբան Թոքաթլեան էֆ. խօսելով զատ զատ քննեց իր փոխանորդեալին դէմ եղած վկայութիւնները, եւ անոնց հակասութիւնը ցոյց տուաւ որոնք, ըստ, ամբաստանեալին անմեղութիւնը հաստատելու հանգամանքը ունին. ուստի խնդրեց զայն անպարտ արձակել, որովհետեւ ապացոյց չկայ։ Դատարանը կէս ժամուան խորհրդակցութենէ յետոյ վճռեց թէ Մէհմէտօղլը Մուսթաֆա հեղինակն է Լուտովիք Արթուր անգլիացի նաւազին սպանութեան. հետեւաբար ամբաստանեալը դատապարտուեցաւ տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐԸ.—Մախսուսէի 20 թիւ շոգենաւը, առջի իրիկունը ժամ 11ին կամուրջէն Մեծ կղզի գացած ատեն, Մօտայի առջեւ քիչ մնաց որ երկու կտոր ըլլար՝ Սալվաթոր անուն շոգենաւի մը կողմէ։ Երէկ առտու ժամ 4ին Մախսուսէի 10 թիւ շոգենաւը Հայտար Փաշայի նաւամատոյցէն մեկնելէն ետքը ղեկին շղթան կոտրեցաւ. նոյն միջոցին փչող հիւսիսային արեւմտեան սաստիկ հովին պատճառաւ շոգենաւը սկսաւ դէպ ի Մարմարա քշուիլ։ Կիները ու տղաք կու լային ու կը պոռային, բայց քիչ ետքը կարելի եղաւ շղթան նորոգել եւ շոգենաւը ճամբան շարունակեց Երէկ նոյն ժամուն Ֆէրահ շոգենաւը կամուրջէն ճամբայ ելած էր դէպ ի Գատըգիւղ։ Սէրայ Պուռնի առջեւ կեցաւ վասն զի մեքենան չէր բաներ, բայց քիչ վերջը շարժեցաւ եւ կաղն ի կաղ հասաւ Գատըգիւղ։ Լ. Հէրըլտ կ'ըսէ թէ այդ միջոցներուն եթէ հարաւային սաստիկ հով փչած ըլլար, այդ խեղճ շոգենաւերը ի՞նչ վիճակի պիտի ենթարկուէին։

ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.—Երէկ, ժամ 5ին, Սկիւտարի Խայրէտտին Չաւուշ թաղը, Հասըրճըլար փողոցին մէջ, Օսման անուն մարդու մը տունէն հրդեհ ծագելով թէ՝ այդ եւ թէ ուրիշ եօթը տուներ այրեցան։ Կրակը սկսած էր Օսմանի ձեռքը գտնուած սիկառին գետինը իյնալէն։ Այդ մարդը անդամալոյծ ըլլալով ժամանակին չկրցաւ ազատել եւ մարմինոյն զանազան մասերը այրեցան. քանի մը ժամ ետքը մեռաւ։ Այրած տուներուն կարասիները մասամբ այրեցան։

ԿԱՄՈՒՐՋԻՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐԸ.— Իգտամ ձեռնհաս պաշտօնարանին ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ Գարաքէօյի կամուրջին պաշտօնեաներուն նկատմամբ որոնք, կ'ըսէ, շատ կոշտութեամբ կը վարուին անցորդներուն եւ մանաւանդ իսլամ կիներուն հետ։

ՔԱՐԻՒՂԻ ԳԻՆԸ.—Պաքուէն կը գրեն թէ քարիւղի իւրաքանչիւր բուտը ($13\frac{1}{2}$ օխա) 25-30 կոպէկէն 16 կոպէկի իջեր է, ինչ որ արդիւնք է մեծաքանակ պատրաստ ապրանք գտնուելուն։ Այս վիճակը չի յուսացուիր որ երկար տեւէ. հաւանական կը գտնուի որ մինչեւ մէկ ամիս քարիւղին գինը 25-30 կոպէկի բարձրանայ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ հելլենական դեսպան Մավրոկորտաթօ իշխանին համար կ'ըսուի թէ ինքզինքը երեսփոխանական ընտրելի ներկայացուցեր է Անտրոս կղզիի ընտրողներուն։

ԻՄԹԻԱԶԻ ՇՔԱԴՐԱՄ. — Զանազան կողմերէ եղած դիմումներու վրայ Մեծ Եպարքոսը ծանոյց թէ Իմթիազի շքադրամները չեն կրնար մահուընէ յետոյ զաւակներու ժառանգութիւնը ըլլալ, վասն զի կանոնագրին մէջ այդ տեսակ տրամադրութիւն մը չկայ։

Պ. ՌԱՄՊԼԸ, Ծխախոտի Ռէժիին նորընտիր ընդհանուր տնօրէնը, երէկ կայս. պալատ գնաց, եւ այդ անուանման առթիւ իր հաւատարմական զգացմանց հաւաստիքը մատոյց յատս կայս. Գահին։ Պ. Ռամպլը յետոյ Մալիէի պաշտօնարանն ալ երթալով այցելութիւն տուաւ Նախարար Րէշատ փաշայի։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ նահանգէն մինչեւ հիմա 1,606,800 ղրուշ ղրկուած է իբրեւ նպաստ Հիճազի երկաթուղիին շինութեան ծախքին։

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ. — Ֆրանսական դեսպանատան գործակատար Պ. Պապթ, առջի օրը այցելութիւն տուաւ արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիգ փաշայի եւ Բարիզի օսմ. դեսպան Միւնիր պէյի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ նախարարաց Խորհուրդը որոշած է ֆրանսական դրութիւնը ընդունիլ եւ ըստ այնմ կատարել գաւառներուն բաժանումը։

ՍԵՒ ԾՈՎՈՒ մէջ երէկ գիշեր փայտ բեռցած երկու փոքր առագաստանաւեր ընկղմեցան, բայց նաւազները ազատուեցան։

ԳԸԶԳՈՒԼԷԻ բացերը, երէկ, փայտ բեռցած մաւոնա մը ընկղմելով, մէջը գտնուողները խեղդուեցան։

ՖԻԼԻՊԷԻ մէջ 1893ին կատարուած մարդահամարով մը հաստատուած էր թէ քաղաքին բնակիչներուն թիւն է 353,809։ Հիմա նոր կատարուած մարդահամարէ մը հասկցուած է որ այդ թիւը 32,807 հոգիի յաւելում մը եղած է։

ԷՏԻՐՆԷԻ մէջ վերջերս հրդեհ մը ծագեր է։ Մանրամասնութիւնները թէեւ յայտնի չեն, սակայն կ'ըսուի թէ ապահովագրական ընկերութիւնները բաւական վնաս կրած են։

ՍԵՎԱՍՏՈՊՈԼԻ վաճառականներէն Ռոպէռ Տրէյֆիւսի սպասաւորը՝ Արսոթոլ՝ իր տիրոջ տասը հազար րուպլին չորթելով փախեր է։ Ռուսիոյ ոստիկանութիւնը հաւանական գտնելով որ այդ անձը օսմ. սահմանագլուխը անցնի, խնդրեր է օսմ. ոստիկանութենէն որ այդ անձը ձերբակալելով իրեն յանձնուի։

ԴԻԱԿ ՄԸ.—Էյուպի մօտ ծերունիի մը դիակը գտնուեցաւ որ երկու օրէ ի վեր ջուրին մէջ մնացած կ'երեւայ։ Կ'ըսուի թէ Հրեայ է։

ՈՃԻՐ.—Երէկ իրիկուն ժամ 12ին Բերայի Չիչէքճի փողոցին մէջ ոճիր մը գործուեցաւ։ Թոփխանէի թաղէն Աճէմ անուն վաղեմի չարագործ մը, գինով վիճակի մէջ, տուն մը գնաց եւ հոն իր տարփուհիին՝ Էլէնիի հետ կռիւ մը ունեցաւ, վասն զի իմացած էր թէ իրմէ զատ ուրիշին հետ ալ յարաբերութիւն ունի։ Աճէմ աւելի զայրանալով դաշոյնը քաշեց եւ մխեց Էլէնիի կուրծքը եւ աճուկը։ Կինը ուզեց դաշոյնը խլել անոր ձեռքէն, բայց ձախ ձեռքն ալ ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Վիրաւորին հարկ եղած դարմանները եղան. յայտարարեց թէ ո եւ է դատ չունի Աճէմի դէմ։ Էլէնիի կեանքը վտանգի մէջ է։ Ոճրագործ Աճէմ երէկ գիշեր ձերբակալուեցաւ։

ՏՈՔԹ. ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ՊԷՑ ԱՐԱՊԵԱՆ գիւղագնացութենէ վերադառնալով՝ իր բնակութիւնը հաստատած է Կէտիք Փաշա, Սարայ Իչի, թիւ 30 Թագւորեան էֆ.ի տունը, ուր հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր առաւօտ եւ երեկոյ։ Ուրբաթ օրերը ձրի, ժամ 7էն 10։ 4

ՁՄԵՌՈՒԱՆ ամէնէն անհրաժեշտ պէտքերէն մէկն է հովանոցը կամ անձրեւանոցը, ինչպէս որ կ'ուզէք։ Համբաւաւոր հովանոցավաճառ Ղալաթիոյ, ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՅԿԱԶՆ, կը խնդրէ պէտք ունեցողներէն մէյ մը իրեն դիմել Ղալաթիա, կամուրջին դէմ թիւ 9, ուր պիտի գտնեն ձեւաւոր ու դիմացկուն հովանոցներ — համեմատաբար աժան գիներով — եւ հինցած հովանոցներու վրան փոխելու համար յատկապէս բերել տրուած առաջնակարգ կերպասներ, մետաքսէ, ինչպէս նաեւ բրդախառն մետաքսէ եւ բուրդէ։ 5

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ. — Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան եւ դէմքը կը տձեւցնէ։ Առանց լաւ ակռաներու, բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չի կայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չի կայ առողջութիւն, եւ առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը։ — Ուրեմն խորհուրդ կու տանք ատամնազուրկ անձերու դիմել Տքթ. Պառիի, միակ ատամնաբոյժը որ երկու անգամէն կրնայ տեղը դնել երբեմն եւ անարմատ ակռաները արհեստական ամենագեղեցիկ ու ամենահաստատուն ակռաները պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու, եւայլն, որոնք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Ամէնէն փափուկ, ամէնէն ջղային անձերը կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պառիի լիովին գոհ մնալու համար։ Արդէն իրեն դիմողը կատարեալ պէս գոհ մնալէն ետքը միայն ստակը պիտի վճարէ։

Ամէն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ռ. Ե.) մինչեւ իրիկուն 5, Բերա, Ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

Ազգային Լուրեր

Ս. Պատրիարքը երէկ Բարձր. Ցաբութիւն փաշայի բնակարանը երթալով տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ն. Բարձրութեան հետ։

—Գրած էինք ասկէ առաջ թէ Խարբերդի Առաջնորդին օգնական կարգուած է Եղիշէ Ծ. Վ. Գալֆաեան։ Եղիշէ վարդապետ ընդունելով այս պաշտօնը, փափաք յայտներ է որ գծուի իր իրաւասութեան սահմանը, որպէս զի ապագային նեղութիւններու առիթ չտրուի։ Կրօնական Ժողովը որոշեր է այս կէտը Խարբերդի Առաջնորդին հարցնել եւ միանգամայն պահանջել որ ճշդուին անոր ապրուստի միջոցները։

—Յունաստանի մէջ գործող եւ առեւտուրով հաստատուած ազգայինները իրենց յատուկ եկեղեցի չունենալով, կրօնական մխիթարութենէ զրկուած էին։ Կը լսենք թէ այդ ազգայիններէն մէկ քանի բարեկեցիկներ Աթէնքի մէջ տուն մը վարձելով մատուռի վերածած են, հոգեւոր հովիւ կարգելով Արծրունի Գրիգոր քահանան։ Հոգաբարձութիւն մըն ալ կազմուեր է այդ մատուռին մատակարարութեան համար։

—Ուսումնական Խորհուրդը նկատելով որ մայրաքաղաքիս Թաղական Խորհուրդներէն 22ը տակաւին չեն հաղորդած իրենց վարժարաններու Տնօրէններուն կամ աւագ-ուսուցիչներուն անունները, որպէս զի անոնց ընտրութիւնը վաւերացուի, նոր շրջաբերականով մը հրաւիրած է որ մինչեւ ներկայ ամսուն վերջը փութան ընել հարկ եղածը։

—Պաշտօնակից մը հետեւեալը կը ծանուցանէ.—Պոլսոյ մէջ փաստաբանութիւն ընող անձ մը ասկէ առաջ Էջմիածին դիմելով ամուսնալուծութիւն խնդրած էր, եւ Ս. Հայրապետը այդ խնդրագիրը Կրօնական Ժողովին ղրկելով անոր քննութիւնը եւ կարծիքը պահանջած էր։ Կրօնական Ժողովը իր վերջին նիստին մէջ աւարտեց այդ քննութիւնը եւ Փոխանորդ Սրբազանին կարծիքն ալ ստանալով, որոշեց արդիւնքը տեղեկացնել Ն. Օծութեան Ս. Հայրապետին։

—Ռոսիա ապահովագրական Ընկերութեան Թուրքիոյ ընդհ. քննիչ Արտաշէս էֆ. Հիւրմիւզ արծաթէ շքադրամ մը ստացած է Բարիզի Արուեստահանդէսին մէջ, իր պատրաստած խղճամիտ մէկ աշխատասիրութեան համար, որ կը խօսի ապահովագրական Ընկերութեանց տնտեսական ճիւղին վրայ։ Այդ կարեւոր երկասիրութիւնը ընկերական Թանգարանին մէջ պիտի դրուի։

—Իզմիրէն կը գրեն մեզ.—Հետաքրքրելի էր իմանալ թէ՝ ինչ եղաւ Արեւելքի մէջ «Տխուր եկեղեցական մը» վերնագրով հրատարակուած յօդուածին առթիւ՝ Սալլանեան Մկրտիչ քահանայի թելադրութեամբ յօդուածագրին դէմ ի գործ դրուած գանակոծութեան խնդիրը, որուն նկարագրութիւնը տեսնուեցաւ Մայրաքաղաքիդ ազգ. օրաթերթերուն մէջ եւ որ Դատաստանական Խորհրդոյ քննութեան ենթարկուած էր Առաջնորդ Սրբազան Հօր հրամանաւ։ Ինչպէս գիտենք՝ Մկրտիչ քահանայ Սալլանեան փոխանակ օրինական սահմանի մէջ իր պատիւը պաշտպանելու, դիմած էր այնպիսի գծուծ վրիժառութեան մը, որ իր մասին գրուածները լիովին կ'արդարացնէր։ Ու դեռ կը գտնուին միամիտներ՝ որոնք մեղք կը համարին կարգաւորի դէմ խօսելն ու գրելը, առանց մտաբերելու թէ՝ պաշտօնեայ մըն է ան Ս. Ատեանին, որուն Հեղինակին «բարի արարէք ատելեաց ձերոց»ը առաթուր կոխելը մէկ կողմ, Մովսիսական օրինաց «ակն ընդ ական»ի վարդապետութենէն իսկ գոհ չի մնալով, Դռէի դէմ բրիչ գործածած է։ Հապա ինչ ըսել այն անմիտներուն՝ որոնք վարժապետի մը չեն ներեր լրագրութեան միջոցաւ այս ու այն քննադատել — իբր թէ պաճճերները պիտի ընէին այս գործը — կարծելով որ ազգ. պաշտօնէի մը աշխատութիւնը ո եւ է թոշակով մը փոխարինելով՝ անոր գաղափարն ու զգացումն ալ ծախու առած եւ նոյն իսկ գոյութեանը տիրացած ըլլալու իրաւունքը ունին։ Եթէ ասոնց նպատակը եկեղեցականներու վարկն ու պատիւը բարձր պահելուն մէջ կը կայանայ՝ ընտրած միջոցնին սխալ է. վասն զի անարժան քահանաներու գէշ արարքին աչք գոցելով՝ խրախուսած կ'ըլլան զանոնք եւ արժանաւորներն ալ՝ անարժաններուն յարգ ու պատիւ գտնելէն, անպատիժ մնալէն ու նոյն իսկ պաշտպանութիւն գտնելէն իրաւամբ գայթակղած, կը փորձուին լաւկածիլ իրենց բռնած ճշմարիտ ուղղութեան վրայ ու կը նկրտին անոնց հետեւիլ։ Մեր կարծեօք պէտք է մատնանիշ ընել, ցոյց տալ զեղծումը՝ զայն դարմանելու համար. այսպէս եղած չէ՞ միշտ. տեղն է յիշել առածի կարգ անցած Զօհրապի համբաւաւոր աւելը՝ որ կրնայ միայն ուղղել եկեղեցւոյ սեղանէն ապրող պաշտօնեաներուն վարքն ու բարքը. պաշտօնեաներ՝ որոնց ներելի չէ երբեք սանձարձակ կեանք մը վարել, այլ պէտք է խստապահանջ ըլլալ, ասիկա բացարձակ իրաւունք մըն է։ Այսպէս կը պահանջէ եկեղեցւոյ օգուտը եւ այդ եկեղեցիին սիրով տոգորուած ժողովրդեան հոգեւոր շահը։ Եթէ մեր Առաջնորդարանի մէջ տարբեր կերպով կը մտածուի աւ տոր ըսելիք չունինք....։»

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Մովսէս էֆ. Թէլֆէճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս. — Կարապետ էֆ. Թաթարեան 108, Միհրան էֆ. Կ. Խաչեան 108, Բարսեղ էֆ. Քէչէճեան 108, Թագէոս էֆ. Աղաւեան 54, Աւետիս էֆ. Կիւլպէնկեան 56 ղրուշ։

Հեռագիր Այսօրուան

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 25 հոկտ. — Չինէն առնուած հեռագիրներ երկիւղալի ցոյց կու տան Եանկ-Չէի մէջ ընդհանուր շարժում մը։ Կ'ըսուի թէ Չինացիները պիտի փորձեն վերստին գրաւել Բէքինը։

ԲԱՐԻԶ. —Կը ծանուցուի թէ Ռուսիա հաւանութիւն պիտի յայտնէ անգլօ-գերման համաձայնութեան։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ. — Կլոպ կ'իմանայ թէ հաշտութեան բանակցութիւնները յետաձգուած են՝ ֆրանսական դեսպան Պ. Բիշոնի հիւանդութեանը պատճառաւ։

ՍԵՐՊԻԱ

ՄԱՏՐԻՏ. —Ծովակալ Մոզօ կը մերժէ ծովային նախարարութեան պաշտօնը։

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՐԻԶ. — Պելճիքայի ու Յունաստանի թագաւորները, այսօր, փոխադարձ այցելութիւն տուին իրարու։

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

ԼԱ ՀԷ. —Վիլհէլմինա թագուհիին ամուսնութիւնը պիտի կատարուի 1901 յունուար 17ին։

Պ. ՉԷՄՊԸՐԼԸՆ

ԼՈՆՏՈՆ. — Պ. Չէմպըրլէն, իր այն ճառին մէջ որով երկրակալութեան քաղաքականութիւնը կը փառաւորէր, յայտարարեց թէ «Անգլիա պէտք է ամէն կողմ գաղթավայրեր հաստատէ»։ Լրագիրներէն ոմանք չեն հաւանիր Պ. Չէմպըրլէնի ըսածներուն։ Տէյլի Մէյլ կ'ըսէ թէ անգլիական ընտրութեանց արդիւնքը պէտք էր որ աւելի համեստ ընէր գաղթային նախարարը։

ԻՏԱԼԻԱ

ՀՌՈՄ.—Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը մօտերս Պէրլին պիտի երթայ եւ անկէ կարելի է Բեդերսպուրկ ու Լոնտոն։

ՀՆԴԿԱՉԻՆ

ԲԱՐԻԶ.—Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Նորոտոմ թագաւորը բաւական հիւանդ է։

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԲԱՐԻԶ.—Այսօր կատարուեցաւ Բարիզի Արուեստահանդէսին պարտաթուղթերուն մեծ պարգեւին վիճակահանութիւնը։ 16րդ սէրիէն 2530 թիւը շահեցաւ հինգ հարիւր հազար ֆր.։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՉԻՆՈՒ ԳՈՐԾԵՐԸ

ԲԱՐԻԶ, հոկտ. 25.—Բէքինէն հոկտ. 23 թուականով կը հեռագրեն Թանի.—Եանկ-Լու զօրավարը Սիանկ-Ֆու գնաց՝ պաշտօնապէս պահանջելու արքունիքէն որ Պօքսըրներու պետերը գլխատուին։

ԹԻԷՆ-ՑԻՆ.—Հազար հոգինոց արշաւախումբ մը զոր կը կազմեն Գերմանացիներ, Ֆրանսացիներ եւ Ռուսեր, երէկ գնաց պաշտպանելու Թիէն-Ցինէն Բէքին տանող ճամբուն աջ կողմը, վասն զի բազմաթիւ Պօքսըրներ երեւցած են Հոանկ-Հուէն Բաօդինի տանող ճամբուն վրայ։

ՇԱՆԿԱՅ.—Վալտէրսէ մարէշալը հրամայեց խառն զօրախումբ մը ղրկել՝ Մինկ գերդաստանին գերեզմաններուն մօտ։

ՉԻՆԿ-ԹԱՕ. —Քաունէի մօտ, Քիաօ-Չէուի շրջանակի մէջ, հոկտ. 23ին ընդհարում մը կատարուեցաւ գերման զինուորներու եւ չինացի ըմբոստներուն միջեւ։ Գերմանները գրաւեցին ամրացած երկու գիւղեր զորս Չինացիները կատաղութեամբ կը պաշտպանէին։ Այս վերջինները ահագին կորուստ ունեցան։ Գերմանացիները կորուստ չունեցան։

ԲԱՐԻԶ.—Բէքինի Ֆրանսական դեսպան Պ. Բիշոն Բէքինէն հոկտ. 22 թուականով կը հեռագրէ թէ լորձնաւոր տենդէ կը տառապի, բայց կը յուսայ քիչ ատենէն վերստին ձեռք առնել դեսպանատան գործերուն վարչութիւնը։

—Չէ-Ֆուի ֆրանսական հիւպատոսը հոկտ. 23 թուականով կը հեռագրէ թէ Շան-Թունկի կառավարիչը պաշտօնական հեռագիր մը ստացեր է՝ ծանուցանող թէ Չինու տէրութեան մեծ քարտուղար Քանկ-Եի մեռեր է։

ՊԷՐԼԻՆ.—Գերման կառավարութիւնը հաւանեցաւ Ճարոնի կառավարութեան առաջարկութեան որ է նախ պաշտօն յանձնել Բէքինի օտար դեսպաններուն բանակցիլ Չինու մէջ առկախ խնդիրներու վրայ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՊԷՐԼԻՆ.—Դաշնակցային Խորհուրդը այսօր գումարուեցաւ ֆոն Պիւլով կոմսին նախագահութեամբ։ Նոր նախարարապետը ճառ մը խօսելով յայտարարեց թէ պիտի աշխատի լաւ համաձայնութիւն մը պահպանել դաշնակցային կառավարութեանց միջեւ, այդպէս համապատասխանելով կայսեր մտադրութիւններուն, վասն զի կայսրը համոզուած է որ տէրութեան զօրութիւնը կը կայանայ դաշնակցային բոլոր կառավարութեանց միաձայն գործակցութեանը մէջ։ Դաշնակցային բոլոր կառավարութիւնները վստահութիւն յայտնեցին նախարարապետին։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Բ. Ց. ՄԱՀՃՈՒՊԵԱՆ
Ղալաթիա, Խավեար Խան, թիւ 77
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԼԻՎԸՐՓՈՒԼԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻ ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆԵՐ
2 Հոկտեմբեր 1900

Բամբ. պարկ Սպտ. |0 5.4 Դեկտ. |Յնվ. 4.55
Ցորեն քիլէ Դեկտ. 5/11¹ Մարտ 6/0 ¼
Խահուէ գանթար » 36/9
Շաքար » » $9/7\frac{1}{4}$

ՍԱԿԱՐԱՆ

ԱՆԱԿՆԿԱԼ ԲԱՐՁՐԱՑՈՒՄ ԳԻՆԵՐՈՒ

Երկա՛ր շատ երկար ատենէ ի վեր այս տեսակ անակնկալ բարձրացում տեսնուած չէր Սակերուն վրայ։ Երէկ իրիկուն, 24 ղրուշ 4 փր. Քոնսոլիտէն ու $106\frac{7}{8}$ ֆր. երկաթուղին գոց ելլէ վերջ, այս առաւօտ 12 փր, մէկէն բարձր, այսինքն 24 ղրշ. 16 փր. քոնսոլիտէն ու $108\frac{3}{4}$ ֆր. երկաթուղին, գրեթէ 2 ֆր. մէկէն բարձր բացուեցան։ Միւս բոլոր թուղթերն ալ, թէ՛ օսմ. եւ թէ օտար, վրայ դրած են եւ Սակարանին մէջ խիստ ոգեւորուած գործառնութիւններ կ'ըլլան։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	24	04
Ամէնէն բարձր գին	»	24	05 ½
Ամէնէն վար գին	»	24	04
Ռումէլի երկթ. գոց.	Ֆր.	106	75
Ամէնէն բարձր գին	»	107	12
Ամէնէն վար գին	»	106	62
ԲԱՑՈՒՄ 13 Հոկտ.			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	24	15
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	108	50
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ ՕԹՕմ.		0	34
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալէօռ		0	14
Օսմ. Սպահ. Ընկ.		4	10
Թրամուէյ բաժնեթ.		6	22
» Ժուիսանս		200	—
« պարտամ.		465	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		460	—
Թրանսվալ		70	—
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	108	30
» » » չէք	»	109	32
Բարիզ » »	Ֆր.	23	02 ½
» » » չէք	»	23	84
Փէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	67
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	99
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	19
Անգլիական ոսկի	»	110	05
Բօլ էմբէրիալ	»	98	20
Քըրմից	»	5	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	07	37
Մէթալիք	»	98	30
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	63

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 25 Հոկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		101	17
» » 3 ½ %		102	20
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	22	40
) գոց.	»	22	65
» » » Բ.		–	
« « « Գ.	»	25	20
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	536	—
Օսմանիէ	»	425	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	109	75
Օսմ. մաքսատուն	»	514	50
Օսմ. Ռէժի	»	308	—
Բրիտանիք Թիւրք 4 %		480	50
Քրէտի Լիոնէ		1086	—
Իտալական Ռանթ	»	93	90
Սպանիական արտաքին	»	69	05
Էժիբսիէն իւնիֆիէ		261	50
Թրանսվալ	»	74	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	00
Տրամվաքեյ	»	3	-

ԼՈՆՏՈՆ 25 Հոկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ	98	75
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	46	75
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.	22	12
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. գոց.	22	31
Օսմանեան Պանքա	11	50
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	38	—
» Մօնօփօլ	42	—
Պուլկարական 1888	83	—
Էժիբսիէն իւնիֆիէ	104	75
Տոմինիալ	104	—
Թրանսվալ	2	95
Պյտըն երկաթուղի	10	—
Փոխառութ. ՙՆ	25	330

ՎԻԷՆՆԱ 25 Հոկտեմբեր

Չէք Լոնտոնի վրայ	»	241	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	102	—
Օսմ. Ռէժի	»	288	-

ՊԷՐԼԻՆ, 25 Հոկտեմբեր

Ռուպլը	»	216	12
Ռումէլիի երկաթուղի	»	105	20
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	—	—
Չէք Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	»	20	250

ՊՐՈՒՍԷԼ, 25 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	21	20
Ռումէլիի երկաթուղի	107	50

ԸՆԴԱՐՁԱԿ
ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐԱՑՈՅՑ
ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ
1901
ԳԻՆ 3 ԴՐՈՒՇ

Այս Օրացոյցը չէ՛ ինչ. ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳԻՐՔՈՅԿ մըն է, միշտ օգտակար Սովորական տօմարական եւ վիճակագրական գլուխներէն զատ 250 երես ծոյն ու ընտիր Յաւելուած մ'ունի, որոյ մի մասը Թրքախօս Ազգայնոց բաժինն է։ Կանանց, Արանց, Մանկանց, Օրիորդաց եւ Երիտասարդաց յատուկ հրահանգներէ զատ կը պարունակէ պատմութիւններ, զուարճալիք, պտտանքներ, խնդիրներ, բեկորներ, գիտական կտորներ, հարցուրան մը, հարստանալու կարճ ճամբան, առեւտրական մարդկանց նկարագիր, հիւանդութեան գալուստն առաջուց գիտնալ եւ զգուշանալ, առողջական քերական մը, դեղեր եւ դարմաններ, ընտանեկան գլխելիք, առողջական քարոզ, անասնոց առողջաբանութիւն, եւայլն, եւայլն, եւայլն։

Կեդրոնատեղին
Ց. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ Թղթավաճառանոց
Փիւճանճըլար Եօգուշու, թիւ 27
Կը գտնուի նաեւ Պոլսոյ եւ Գաւառաց
Բոլոր գրավաճառներուն քով։

ՏՐ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմի մասնաճիւղ չունինք

Ընտիր, Հոտաւէտ, Խնայողական
ԹԷՅ ԹԷՅ
ԹԷՅ ԹԷՅ
ԹԷՅ ԹԷՅ
MARQUE DEPOSÉE

Ամէն տեսակ թէյերու նոր բերքերէն մեծ քանակութեամբ հասած է ՆԱՎՐՈՒԶԵԱՆ ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ վաճառատունը։ Թէյի սիրահարներն ու ամէնէն փափկաճաշակներն իսկ վերջին ծայր գոհ պիտի մնան այս թարմ թէյերէն, որոնք ընտիր, առողջապահիկ եւ հոտաւէտ ըլլալով հանդերձ անմրցելի բուրելու աստիճան աժան են։

Գաւառներու յաճախորդք թէյ գնելու համար պէտք չունին անձամբ գալու, նամակով թող դիմեն ՆԱՎՐՈՒԶԵԱՆ ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ վաճառատուն, ուր ամենամեծ խնամով, զգուշաւորութեամբ կը գործադրուին ամէն կարգի յանձնարարութիւն մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ։ Դիւրութեան համար՝ թէյերուն փոխարժէքը կարելի է վճարել նաեւ երբ ապրանքները բեռցուին ու Բոնոշիմէնթօ ներկայացուի գնողին։ Կեղծ թէյ չգնելու համար հաճեցէք ուշադրութիւն ընել վերի մարքային եւ ՆԱՎՐՈՒԶԵԱՆ ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ անուան։ Կեդրոնատեղին՝ Կ. Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Ճէլալ Պէյ Խանի դրան կից, թիւ 10, Կ Նավրուզեան Յ. Խսագուլեան մեծ վաճառատունը։ 6

ՍՈՒՐԲ ՄՈՒՐԻ ՋԿԱՆ ՕՃԱՐԱԿ
Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888
Պարոնայք Սքոթ եւ Պօուն,
Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցայ մէջ, կը յայտարարեմ թէ ձեր Մօրիւ ձկան իւղն, իր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի հռչակած է, մանաւանդ այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ՏՈՔԹԷՕՐ Ց. ԱՐԱՊԵԱՆ
Ծանօթ ատամնաբոյժ Բարիզի
Իսթիքլալ Բերա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ը. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի դեղարան Նալբաս։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ՈՒՄՈՒՐՃԱՅԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ

COGNAC OMOURDJA
EXTRAIT DE VIN PUR
KONIAK OMOYPAZA
ΕΞ ΑΓΝΟΥ ΟΙΝΟΥ

MEDAILLE EXPOSITION
EXPOSITION INTERNATIONALE
BRUXELLES 1897
D'OMOURDJA
BRUXELLES 1897

Ումուրճայի Գործարանը որ Պրիւքսէլի Արուեստահանդէսէն չքադրամ ստացած է, չուզեր իր անարատ ու լաւ արտադրութեանց համար քիչ ատենուան մէջ ստացած վարկը ուրիշ գործարաններու այս ճշմարտութեան հակառակող յայտարարութիւններով հաշտեցնել. միայն սա լուրջ ճշմարտութիւնը կը ներկայացնէ անոնց որ հոգածու իրենց առողջութեանը։

«Ստորագրեալներս կը յայտարարենք թէ ուշադրութեամբ քննած ենք Ումուրճայի ագարակին գործարանին արտադրութիւնները որոնք 1897ին Պրիւքսէլի Արուեստահանդէսին չքադրամին արժանացած են։ Արդարեւ գործարաններու մէկ քանի արտադրութիւնները միայն եթէ քննուին, արդիւնքը շատ սահմանափակ կ'ըլլայ. բայց նկատողութեան առնելով Հանրային Պարտքի վարչութեան ծանուցագիրները թէ Ումուրճայի Գործարանին արտադրութիւնները անարատ գինիներէ շինուած են, նաեւ նկատողութեան առնելով այն պարագան թէ նոյն վարչութիւնը լուրջ ձեռնարկներ կ'ընէ իր հասոյթները ապահովցնելու համար, կը հաստատենք թէ նոյն Գործարանին բոլոր արտադրութիւնները անարատ գինիէ շինուած են. հետեւաբար տուինք ներկայ վկայականը։»

Վեհ. Սուլթանին քիմիագէտներէն
Պոնկովսքի, Սիճկրոս ու Տոքթ. Ծաննի

Այդ արտադրութիւնները անարատ ըլլալուն համար գինուորական հիւանդանոցներու մէջ կը գործածուին։

Վաճառուած տեղերը.— Ընդհանուր կեդրոնատեղի Ղալաթիա Քարանթինա փողոց թիւ 4, Էվտոքիոս էֆ. Թուրաճօղլու և Պոլիս Հասըր Իսկէլէսի Նիքոլաքի էֆ. Կէվէնճօղլու։ Դիւրութեան համար մեծ ու փոքր ամաններու մէջ ալ կը ծախուին։ Օղիներուն գինն է օխան 10 ղրշ. 7 ու 5 տարուան գօնեաքներուն՝ 13. 9 ու 6 տարուան գինիներուն՝ 3։ Կը ծախուին նաեւ Պոլիս կամուրջին գլուխը Սուրէնեան վաճառատունը, Լանկա, Թուլումպա մէյտան Ճեթավաճառ Քիրեաքօի վաճառատունը գին 4 ղրուշ։ Սիրքէճի՝ Հանրային Պարտքի վարչութեան նախկին շէնքին մօտ՝ Միլաս։ Հասըր Իսկէլէսի ծխախոտի մաքսատան մօտ՝ Զիրոնիկլոս։ Պոլիս Պալըք Բազար Բէնիրճի փողոց՝ Նորկի Բասքալիտիս։ Ղալաթիա՝ Քօօբէրաթիվ Ընկերութեան վաճառատունը։ Ղալաթիա Սանտըգճըլար՝ Քոսթի Միքա, Խարաճճը փողոց՝ Միխալաքի Թիէրիոփ ու Քիւրեքճիլէր՝ Եանի Ֆոթորուլօ։ Բերա Մեծ Փողոց Անատոլու խան Գասիլ Սիմոնեան և Շիշլի Օսման Պէյ քազինոյին հանդէպ Բէրիքլի Վալիատի։ Նաեւ բոլոր նպարավաճառներու, դեղարաններու, հանրային պարտէզներու մէջ և Վոսփորի ամէն կողմերը։

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿՕՇԻԿԻ

DÉPOSÉE MARQUE FONDÉE EN 1885

ՊՕՂՈՍ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Որ 16 տարիէ ի վեր Ղալաթիոյ և Բերայի պատրաստ կօշիկի վաճառատանց իր սեպհական գործարանէն կը հայթայթէր եւրոպական նիւթերով պատրաստուած ամէն տեսակ կօշիկ արանց, կանանց և տղայոց, այս անգամ բացած է ի Ղալաթիա ԿՕՇԻԿԻ ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ մը, ուր նաեւ միշտ պատրաստ կը գտնուի ֆրանսական և անգլիական գործարաններէ բերուած ամէն տեսակ կօշիկ և լաթէ կօշիկներ, Բօ-տը Սիւէտ յուստրին, վիտելա, կլասէ, այծի մորթ, քարտմանտօլ, և մետաքս, նաեւ զուտ քթանէ ամէն տեսակ, ամէն գոյն, կտորով և պարզ կիսակօշիկներ։ Ճշմարիտ կտորով և քամով։ Յանձնարարութիւնք կը կատարուին նաեւ չափու վրայ։ 592

Բարեձեւութիւն, տոկունութիւն եւ անմրցելի աժանութիւն

(Քարաքէօյ պօղազքէսէն փողոց թիւ 15)

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի, Պէյրութի, Մէյնէլի[illegible] և Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ռամսէս	3000	Փարոս	2500
Մենէս	3000	[illegible]	[illegible]
Թէպէս	3000	[illegible]	[illegible]
Փառաօնօս	3000	[illegible]	2
Տանիս	3000	[illegible]	[illegible]
Օսիրիս	3000	Կառնակ	1500
Սեզօստրիս	2500	[illegible]	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ.
Ուիթոլ խան

ՃԷՄՍ ՄՕՍ և ԸՆԿ.

194 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվըրբուլ

ՋԵՐՄԱՄԻՋՈՒԹԵԱՆ
ԱՄԵՆԷՆ ԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆԸ

Ետ հատաբրդական վերլուծութիւններէ առաջ եկած ջերմամիջութիւնն ու ամէն կարգի հոսումները եթէ անխնամ ձգուելով չի դարմանուին, սոսկալի հետեւութիւններ կ'ունենան և մինչեւ իսկ որոգայթներէ կը գրկեն զմարդ։ Թէ նոր սկսած և թէ հինցած ՋԵՐՄԱՄԻՋՈՒԹԻՒՆԸ ամենայն կերպիւ ու հիմնապէս բուժելու համար ՍԱՆԹԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ անուամբ դեղ մը հնարուած է որ բնաւ ստամոքսը չխանգարելով կարճ ժամանակի մէջ կատարելապէս կ'անհետացնէ հիւանդութիւնը, առանց հետք մը ձգելու։

Ջերմամիջութեան համար թէեւ շատ մը դեղեր կան, բայց անոնք ստամոքսը խանգարելէ և միզանցքն ու ամորձիքները ուռեցնելէ և հիւանդը յուսահատեցնելէ ուրիշ բան չեն ծառայեր. մինչդեռ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ բոլորովին զերծ է այս անտեղի պէտքերէն։ Հետեւաբար անոնք որ այս կարգի ծանուկ հիւանդութեանց ենթակայ են ու չեն փութար այս գիտական մեթոտով պատրաստուած դեղը գնել, պարտին տեղը ծամ-վաճառ կ'ըլլան և ուղղակի կը փճացնեն իրենց առողջութիւնը։

Սանդալ Սալօլէ Էմմրին կը ծախուի մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցներու։ Զգուշացէք անուններու նմանութենէ. ԷՄՄՐԻ անունը փնտռեցէք։

661 6–52

ՖՐԵՏ. ԼԵՅԼԱՑՏ ու ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլ և Արեւելքի մէջ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթօրիան	10500	Ֆլավիան	3500
Արմէնեան	10500	Էճիբշիեն	3500
Քէսդրիան	10500	Ալբանիան	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արաբիան	3500
Գօլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անատոլիան	2500
Պոսդոնիան	8000	Ալզաշիըն	2500
Վիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինհօ	900
Վալօնիան	3700	Օբօրթօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆասլիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՑՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
600 հին տեղը մաքսատան

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շոգենաւուն երթեւեկութիւնք

Շբ. 10 23 Օտեսա ժամը 4էն յետ միջօրէի
Դ. 11 24 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10էն միջօրէէն առաջ (Աղեքսանդրիայէն, Բօր-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ [illegible])։
Ե. 12 25 Օտեսա ժամը 6էն միջօրէէն առաջ
Ե. 12 25 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Բաթում ժամը 1էն յետ միջօրէի
Ուր 13 26 Օտեսա ժամը 4էն յետ միջօրէի 521

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑԿԱԿԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible] ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Հոկտ. 26ին Մինկրէլի, Մարսիլիայէն։
» 29ին Անատոլի, Պաթումէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Հոկտ. 27ին Մինկրէլի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում։
» 30ին Անատոլի, ուղ. Մարսիլիա։

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարափին վրայ։ 516 Թ. ՌԸՊՕԽԼ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որ ամէն երկու շաբաթ կը բանի Լիվերբուլ և Արեւելքի մէջ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	18900	Պիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12952	Վէրիա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումբրիա	8128	Սիրիա	2935
Էթրուրիա	8127	Սամարիա	2553
Սէրվիա	7392	Կիպրօ	2181
Ուրանիա	7269	Ճէրպութկ	1614

Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seager
Մէյմանէթճի խան, Թիւ 6. 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց 255

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատեայ տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և չքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝ ԲԵՐԱ, Շիշլի ճամբայ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց։

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր խան, Թիւնէլին եւեւ. Թրամվայի կայարանին դիմաց։

ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիօնին դիմաց թիւ 13։

ՄԻՇԷԼ ԹԻՖԼԻՋԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Ղալաթիա, Վօյվօտա Պանքալանցին կից թիւ 91

منشل تفليسيان

Վաճառատանս մէջ ամէն տեսակ ակնաբուժական և վիրաբուժական գործիքներ կը վաճառուին ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ և ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ։ Կակուղ և կարծր լաստիկէ (քաուչուկ) առարկաներ, աճուկի կապիչներ (գասըգ պաղը), տեսակ տեսակ [illegible] (շըրինկա), ելեքտրական մեքենաներ, ջերմաչափեր, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադէտներ (միքրօսգօբ), փոքր և մեծ մանրադէտի ապակիներ, նորատեսակ ոսկի եւայլն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ։ Գիները շատ աժան։ Յաճախորդք շատ գոհ պիտի մնան։

ԼԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն. | 1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 250 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Ջիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռոտոլֆ Հօխս, Դէր-Նախագահ.
» Ժօզէֆ Հօխս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գոլոմոն Նագը, » » » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ'Օսթէն.
Թէօտոր Բօնձէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարութեան Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻՒՔ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՓՕՆԷՐ

ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլու տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 202

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատեով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականը
(30 Զէֆէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմբեն
Ցակորեան խան, Վօյվօտա փողոց
Թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է ՈՒԻՍ ԷՖԷՆԻ խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Ստամ. Պոնքայի մասնաճիւղը
Եէնի Ճամի Հավլուսը փողոց,
Օսմ. Նամակատան դէմը

Ներ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զատօխ
Մարքուճճըլար, Զարշըլը խան, Թիւ 21 194

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852ին

Տ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ու ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանըն գառեզրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զըպուճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենաապահով ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորաձեւ եղանակաւ, ոսկի, ճապաթատր և ցեմենթեան արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն բաց տարիքի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ Թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ գործիներու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ց. Դ. Ձմեռները կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Ծանօթ.—Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ !! 197

ՎԷՆՍԱՆ ՓՕՅԱՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲԺԿՆ. ԵՒ ԱԿՆԱԲԺԿՆ. ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Կ. Պոլիս, Պաճճէ Գաբու, Ճէլալ Պէյ խանի կից, թիւ 1.
Չիֆտէ Սէլէբ մաղազասը

Վերոյիշեալ վաճառատան մէջ ակնաբուժական և վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքներ ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ և ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ կը վաճառուին։ Ամէն տեսակ կակուղ և կարծր լաստիկէ (քաուչուկ) առարկաներ, աճուկի կապիչներ (գասըգ պաղը), տեսակ տեսակ [illegible] (շըրինկա), ելեքտրական մեքենաներ, ջերմաչափեր, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադէտներ (միքրօսգօբ) փոքր և մեծ մանրադէտի ապակիներ, նոր տեսակ ոսկի եւայլն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ։ Գիները խիստ աժան։

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է

ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ

ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է «իրօֆօսֆիթ մը շօ է տը սուտ» ի հետ խառնուած։ Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԼԸ (սըրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՏԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՖԷՐ ԵՒ ՀԱՌԻԼ 581

Թ Ո Մ Ա Ս Ո Ւ Ի Լ Ս Ը Ն

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1089	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրոտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաքֆօ	1118
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արքօսգօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սալէրօ	1200
Պօրօտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրունօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտաճօ	5540	Օթիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտորատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրքիտօ	487
Գալիփսօ	1337	Էրագօ	1841	Քլէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Պալէրմօ	1637	Վասօ	1914
Գարլօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիրքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Ջէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	[illegible]
Գօլօրատօ	4235	Կիտանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Բօնկօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնս, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՉՕ
Թիւ 23—24. Քէսէճիւք Մէւլէթ խան Ղալաթիա 377

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ ՉԷՔՄԷՃԷ

1900 Մայիս 1էն սկսեալ մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

Թիւ	8	10	12	*62	14	16	*18	20	22	*24	26	*28	30	*32	*34	36	*38	40	42	*44	46	48	50	52	54
ԿԱՅԱՐԱՆ	Առաւօտէն մինչեւ կէս օր											ՄԵԿՆՈՒՄ					Կէս օրէն մինչեւ իրիկուն								
Կ. Պոլիս	6 14	6 45	7 19	7 38	8 14	8 48	9 13	10 10	10 38	11 09	12	1	1 37	2 05	3 02	3 32	4 20	4 50	5 18	5 46	6 14	6 47	7 10	7 42	
Գում-Գաբու	6 27	6 55	7 29	7 54	8 29	8 58	9 23	10 2	10 48	11 19	12 10	1 10	1 47	2 15	3 12	3 42	4 30	5	5 28	5 56	6 24	6 57	7 20	7 53	
Եէնի-Գաբու	6 31	6 59	7 33		8 33	9 02	9 32	10 24	10 52	11 23	12 14	1 14	1 51	2 19	3 16	3 46	4 34	5 04		6	6 28		7 24	7 57	
Սամաթիա	6 36	7 05	7 39		8 39	9 07	9 37	10 29	10 57	11 28	12 19	1 19	1 56	2 24	3 22	3 51	4 39	5 09		6 05	6 33		7 29	8 02	
Եէտի-Գուլէ	6 41	7 08	7 44	8 13	8 44	9 13	9 44	10 34	11	11 33	12 23	1 24	1 59	2 29	3 26	3 56	4 44	5 14		6 10	6 38		7 34	8 07	
Մագրիգէօյ	6 56		8 02	8 34	9 01	9 26	9 56	10 46		11 45	12 36	1 36		2 41	3 41	4 09	4 59	5 27	5 46	6 25	6 48	7 15	7 46	8 19	
Այ-Ստէֆանոս	7 06		8 12	8 50	9 11		10 07	10 56		11 57		1 48		2 51	3 51		5 11		5 56	6 35		7 25	7 58	8 29	
Քիւչիւք-Չէքմէճէ				9			10 15			12 05		1 56					5 19						8 06		

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

Թիւ	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	**43	45	**47	49	51	**53	61	55	**57
ԿԱՅԱՐԱՆ	Առաւօտէն մինչեւ կէս օր											ՄԵԿՆՈՒՄ						Կէս օրէն մինչեւ իրիկուն								
Քիւչիւք-Չէքմէճէ			7 04								10 25			12 16		2 16							6 25	6 47		
Այ-Ստէֆանոս	6 15	6 46	7 15	7 52		8 14	8 51		9 42		10 36		11 31	12 27		2 27		3 31		4 45		6 12	6 36	7 04		
Մագրիգէօյ	6 27	6 58	7 27	8 64		8 27	9 30		9 54	10 20	10 48		11 43	12 39	1 47	2 39		3 43	4 30	4 57	5 53	6 24	6 48	7 21	7 53	
Եէտի-Գուլէ	6 39	7 13	7 42		8 17	8 42		9 16	10 05	10 32	11 03	11 31	11 55	12 54	1 59	2 56	3 25	3 54	4 42	5 1	6 08	6 39	7 05	7 44	8 05	
Սամաթիա	6 43	7 17	7 46		8 21	8 46		9 20	10 09	10 36	11 07	1 35	11 59	12 58	2 03	3	3 29	3 57	4 46	5 16	6 12	6 43	7 08		8 09	
Եէնի-Գաբու	6 48	7 22	7 51		8 26	8 51		9 25	10 14	10 41	11 12	11 40	12 04	1 03	2 08	3 05	3 35	4 02	4 51	5 21	6 17	6 49	7 13		8 14	
Գում-Գաբու	6 53	7 27	7 56	8 22	8 31	8 56	9 21	9 30	10 18	10 46	11 17	11 4	12 08	1 08	2 13	3 10	3 40	4 07	4 58	5 26	6 22	6 55	7 18	7 58	8 24	
Կ. Պոլիս	7 01	7 35	8 04	8 30	8 34	9 04	9 29	9 38	10 26	10 54	11 25	11 53	12 16	1 16	2 21	3 18	3 48	4 15	5 06	5 34	6 30	7 03	7 26	8 07	8 32	

* Այսթէֆանոսի եւ Քիւչիւք Չէքմէճէի միջեւ ուրբաթ եւ կիրակի օրերը բանող այս կառախումբերուն ծանուցումը զատ ստորեւ հրատարակուած է։

** Քիւչիւք Չէքմէճէի եւ Այսթէֆանոսի միջեւ ուրբաթ եւ կիրակի օրերը բանող այս կառախումբերուն ծանուցումը զատ ստորեւ հրատարակուած է։

ԱԶԴ.—Մինչեւ նոր ծանուցում, 8, 12, 26, 40, 44, 13, 35, 47, 49 եւ 51 թիւով կառախումբերը միայն մէկ վայրկեան Զէյթուն Պուրնուն պիտի կենան։

Այնչափ լայնածաւալ չեղող բեռեր՝ առանց բացառութեան ամէն կառախումբ պիտի ընդունին. իսկ լայնածաւալ եղող բեռերը՝ միայն 61 եւ 62 թիւով կառախումբերը պիտի ընդունին։

Արեւելեան եւրոպայի ժամանակը՝ Կ. Պոլսոյ ժամացոյցին հետ բաղդատմամբ չորս վայրկեան առաջ է։

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՄԵԿՆՈՂ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐԸ (Ուրբաթ եւ կիրակի օրերը)

ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒ ԹԻՒԵՐԸ	62	18	24	28	32	34	38	44
ԿԱՅԱՐԱՆ			Մեկնում					
Այսթէֆանոս	8 50	10 07	11 57	1 48	2 53	3 53	5 11	6 37
Ֆլօրիա	9 —	10 16	12 06	1 58	3 03	4 03	5 21	6 45
Քիւչիւք Չէքմէճէ	9 02	10 18	12 08	2 —	3 05	4 05	5 23	6 47

Կ. ՊՈԼԻՍ ԺԱՄԱՆՈՂ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐԸ

ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒ ԹԻՒԵՐԸ	43	47	53	57
ԿԱՅԱՐԱՆ		Մեկնում		
Քիւչիւք Չէքմէճէ	3 20	4 28	6 18	7 41
Ֆլօրիա	— —	4 35	6 26	7 49
Այսթէֆանոս	3 29	4 43	6 34	7 57